

آیت... علم‌الهدی:

طلاب رسانه‌ای در خط مقدم جهاد تبیین ایستاده‌اند

نماینده ولی‌فقیه در خراسان رضوی گفت: طلاب و حوزویانی که امروزه در فضای مجازی مشغول به فعالیت هستند، در حقیقت در صف مقدم سربازان امام‌زمان^(ع) ایستاده‌اند و در میدان جنگ نرم و رسانه‌ای که راهبردی‌ترین محور تقابل جبهه حق و باطل است، نقش‌آفرینی دارند. به گزارش شهرآرانیوز، آیت‌ا... سیداحمد علم‌الهدی در دیدار با مجمع فعالان رسانه‌ای حوزه علمیه خراسان، با تأکید بر ضرورت استمرار و تقویت فعالیت‌های خبری و رسانه‌ای با محوریت مبانی فقهی، دینی و حوزوی اظهار کرد: گاهی اوقات انسان در زندگی خود دست به انجام عملی می‌زند که شاید حتی خود نیز نداند که آن عمل تا چه حد مهم و اثرگذار است. شما برادران و خواهران هم که امروزه در فضای مجازی مشغول فعالیت هستید، در حقیقت در صف مقدم سربازان امام‌زمان^(ع) ایستاده‌اید و در میدان جنگ نرم و رسانه‌ای که راهبردی‌ترین محور تقابل جبهه حق و باطل است، نقش‌آفرینی دارید. او افزود: ذات و فلسفه طلبگی این است که انسان از همه امکانات و ظرفیت‌های وجودی خود برای امام‌زمان^(ع) هزینه کند. طلبه اگر خود را وقف وجود امام‌عصر^(ع) کرد، خوشبخت و عاقبت به‌خیر است؛ زیرا حضرت، دنیا و آخرت خادم خود را تضمین کرده است. آیت‌ا... علم‌الهدی خاطرنشان کرد: در دستگاه امام‌زمان^(ع) آن چیزی که مهم است این است که شیعه در مقام یک سرباز به‌روز و فعال، کنشگری میدانی داشته باشد. در این میان، حتی ممکن است طلبه‌ای در فقاقت و اجتماع، پله‌های ترقی علمی را به‌سرعت و با کیفیت سپری کند، اما شاید بتوان بارزترین مصداق شیعه به‌روز و فعال را در کنشگران رسانه‌ای یافت که شخصیت اجتماعی، موقعیت فردی و منافع مادی خود را کف دست گرفته‌اند و به میدان جهاد تبیین آمده‌اند.

او ادامه داد: قبول دارم که هزینه پرداختن رسانه‌ای یک محتوا سنگین است و امکانات زیادی هم نیاز دارد، اما اصل مطلب آن است که ما و شما سرباز هستیم و مشکل معیشت و هزینه‌های گزاف، اصل تکلیف را از افراد ساقط نمی‌کند. در این شرایط، مجاهدان عرصه جهاد تبیین باید با توکل بر خدا، مسیر حق را به هر قیمت ممکن ادامه دهند.

رویداد

واکنش اسرائیل پس از «طوفان الاقصی» از سر استیصال است

فرمانده سپاه امام‌رضا^(ع) خراسان رضوی گفت: «طوفان الاقصی»، قدرت ادعایی رژیم صهیونیستی را فرو ریخت و واکنش‌هایی که اسرائیل پس از این حمله نشان می‌دهد، از سر استیصال است. به گزارش ایرنا، سردار سرتیپ پاسدار سیدهاشم غیاثی در آیین تجلیل از برترین‌های شبکه تربیتی «صالحین، بسیج خراسان رضوی افزود: اقدامات اسرائیل پس از طوفان الاقصی نمی‌تواند سبب زخم حاصل از نفوذ حماس ترمیم شود. او بیان کرد: اگر انقلاب اسلامی نبود، امروز حوزه نفوذ رژیم صهیونیستی فراگیرتر و گسترده‌تر از عمق جغرافیایی کنونی بود.

فرمانده سپاه امام‌رضا^(ع) با بیان اینکه ایران هیمنه آمریکا را شکسته است، خاطرنشان کرد: آمریکا خواست برخی عرصه‌های دیگر از جمله داعش را مقابل انقلاب باز کند تا بتواند نفوذ خود را در همه دنیا توسعه دهد. اگر داعش موفق نشد، به‌خاطر وجود ایران و جبهه مقاومت بود.

او ادامه داد: امیدواریم میدانی برای رزمندگان ما هم فراهم شود تا همچون حضور فعال و مؤثر در دوران دفاع‌مقدس با یک اشاره رهبری بتوانیم دین خود را ادا کنیم و طومار آمریکا و اسرائیل را با تدابیر رهبر معظم انقلاب در هم بیچیم.

خبر روز

حرم رضوی، میزبان نشست «ره‌بر» درباره طوفان الاقصی

دفتر نمایندگی حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای (مدظله‌العالی) با مشارکت بسیج دانشگاه علوم اسلامی رضوی امروز سلسله‌نشست‌های تحلیلی-تبیینی «ره‌بر» را با موضوع واکاوی ابعاد رسانه‌ای عملیات طوفان الاقصی در مشهد برگزار می‌کند. به گزارش شهرآرأ، سخنران این نشست که ساعت ۱۲ ظهر امروز در سالن آمفی تئاتر شهید سلیمانی، واقع در دانشگاه علوم اسلامی رضوی در صحن امام‌حسن مجتبی^(ع) حرم مطهر رضوی برگزار می‌شود، دکتر حمیدرضا مقدم‌فر، مشاور رسانه‌ای فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، است. همچنین براساس اعلام برگزارکنندگان، حضور برای علاقه‌مندان بلامانع است.

خبر چین

ثبت‌نام ۱۸۰۰ مشهدی برای کمک به غزه

به گفته مسئول مهدیه مشهد، ۱۸۰۰ نفر در این مکان معنوی در پوشش مردمی کمک و خدمت‌رسانی به غزه ثبت‌نام کردند. به گزارش ایرنا، جواد سقایی رضوی اظهار کرد: هیئت‌های مذهبی و هیئت رایة‌الشهدا^(ع) مشهد، پنجشنبه هفته گذشته تجمعی مردمی را در حمایت از فلسطین و محکومیت جنایات رژیم صهیونیستی برگزار کردند و در آنجا تصمیم بر این شد که باتوجه‌به در دسترس بودن مهدیه مشهد در خیابان امام‌رضا^(ع) ثبت‌نام انجام شود. او ادامه داد: شرایط ثبت‌نام‌کنندگان برای کمک و خدمت‌رسانی به مردم غزه بررسی می‌شود تا در صورت نیاز اقدامات لازم انجام شود.

عدد خبر

۱۷۸ نفر

دبیر و سخنگوی ستاد انتخابات خراسان رضوی گفت: تاکنون ۱۷۸ داوطلب برای انتخابات مجلس شورای اسلامی از خراسان رضوی ثبت‌نام قطعی کرده‌اند. به گزارش روابط‌عمومی استانداری خراسان رضوی، امیر فریدینا اظهار کرد: ثبت‌نام قطعی دوازدهمین دوره انتخابات مجلس که در تاریخ ۱۱ اسفندماه امسال برگزار خواهد شد، از ساعت ۸ صبح روز پنجشنبه، ۲۷ مهرماه، آغاز شد و تا ساعت ۱۸ روز چهارشنبه، ۳ آبان، ادامه دارد. براساس آمار رسمی سامانه جامع انتخابات، تاکنون ۱۷۸ نفر در خراسان رضوی ثبت‌نام خود را قطعی کرده‌اند که از این تعداد ۱۰۳ نفر از داوطلبان مشهدی هستند. به گفته او، حوزه سبزوار پس از مشهد با پانزده نفر و پس از آن چناران با ۹ نفر بیشترین تعداد ثبت‌نام‌کنندگان را دارند.

پروازهای خارجی فرودگاه مشهد ۲۴ درصد افزایش یافت

مدیرکل فرودگاه‌های خراسان رضوی گفت: شمار پروازهای خارجی فرودگاه مشهد در نیمه نخست امسال ۲۴ درصد نسبت به مدت مشابه پارسال افزایش یافته است.

به گزارش ایرنا، محمود امانی‌بنی‌اظهار کرد: در این بازه زمانی ۶ هزار و ۱۲۸ پرواز خارجی در فرودگاه مشهد انجام شد و

۸۵۶ هزار و ۲۲ مسافر پرواز خارجی جابه‌جا شدند که جابه‌جایی مسافران نیز ۱۲ درصد رشد داشته است. او اضافه کرد: در مجموع، در نیمه نخست امسال ۲۹ هزار و ۲۵۵ پرواز در این فرودگاه انجام شد و ۴ میلیون و ۸۶۷ هزار و ۴۹۹ مسافر در این فرودگاه

جابه‌جا شدند که از این تعداد ۲۲ هزار و ۱۲۷ پرواز داخلی هستند. مدیرکل فرودگاه‌های خراسان رضوی گفت: بیشترین پرواز داخلی طی شش ماه نخست امسال در مسیر مشهد - تهران

پرستاران مشهدی در کورس مشکلات مالی

ناهمخوانی دخل و خرج، پرستاران را ناگزیر از انتخاب شغل دوم غیر تخصصی کرده است

گزارش خبری

همه‌شان شغل پرستاری را با عشق انتخاب کرده‌اند، اما وقتی دخل و خرج زندگی بادرآمدپرستاری نمی‌خواند، چه باید کرد؟! حمید نخعی، عضو هیئت مدیره نظام پرستاری مشهد، پاسخ این پرسش را این‌طور بیان کرد: «متأسفانه بیشتر پرستاران به سمت شغل‌های دوم غیرتخصصی مانند کار در تاکسی‌های اینترنتی رو آورده‌اند.»

رسیدگی به مطالبات پرستاران موضوعی کشوری است و خواسته پرستاران مشهدی در حالی بی‌پاسخ مانده یا دست‌کم نتیجه‌چندان مثبتی در پی نداشته است که آن‌ها فروردین‌ماه امسال در اعتراض به پرداختی‌های قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری، دومرتبه و به فاصله فقط دو روز در مقابل استانداری خراسان رضوی تجمع کردند. محسن داووری، فرماندار مشهد، نیز همان زمان در میان پرستاران حاضر شد و وعده پیگیری مشکلات آن‌ها را داد. اما گویا مشکلات پرستاران همچنان ادامه دارد. ۱۱ مهرماه امسال نیز سیده فاطمه بحرینی، رئیس خانه پرستار خراسان رضوی، در نامه‌ای خطاب به حجت‌الاسلام والمسلمین نصرا... پژمانفر، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ و نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی، به مشکلات پرستاران مبنی بر کمبود شدید نیرو و تحمیل اضافه‌کار اجباری، اجرای نادرست قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری، اجرای ناصحیح قوانینی مانند بانزشتگی در مشاغل سخت و زیان‌آور

و... اشاره و درخواست برگزاری جلسه‌ای با حضور نمایندگان جامعه پرستاری را مطرح کرده بود. بااین‌حال پیگیری خبرنگار شهرآرأ از رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس برای آگاهی از برگزاری این جلسه و وضعیت پیگیری مطالبات به جایی نرسید. ● هر ساعت اضافه‌کار، ۴۰ هزار تومان نخعی در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرأ، مهم‌ترین مشکل فعلی پرستاران را پرداختی‌های بسیار اندک بابت اضافه‌کار آن‌ها دانست و افزود: هر ساعت اضافه‌کار برای هر پرستار به‌طور متوسط حدود ۲۰ هزار تومان است که با احتساب شش ساعت، مبلغی حدود ۱۲۰ هزار تومان می‌شود، به‌همین دلیل هیچ‌کس متقاضی اضافه‌کار نیست، مگر اینکه تعرفه آن اصلاح شود، اما از طرف دیگر اضافه‌کار اجباری نیز داریم، بنابراین بیشتر پرستاران به سمت مشاغل غیرتخصصی مانند تاکسی‌های اینترنتی نیز رفته‌اند. او درباره مهاجرت پرستاران نیز بیان کرد: می‌توان گفت به‌طورقطع مهاجرت پرستاران بیشتر شده است، اما آمار

دقیقی ندارم. تا چندماه قبل به‌طور میانگین ماهانه ۱۵۰ پرستار از کشور مهاجرت می‌کردند. ● نتیجه ناملوس نخعی با اشاره به اینکه مطالبات پرستاران پیگیری شده، اما نتیجه ملموسی نداشته است بیان کرد: حدود دوماه پیش، معاونت توسعه وزارت بهداشت نامه‌ای خطاب به سازمان امور استخدامی در خصوص مبلغ ریالی اضافه‌کار فرستاده است تا فرمول محاسبه اضافه‌کار را برای کادر بهداشت و درمان تغییر بدهند. اما هنوز سازمان امور استخدامی به‌طور رسمی پاسخی نداده است. او قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری را دچار مشکلاتی دانست و بیان کرد: پارسال دستورالعملی از سوی وزارت حوزه پرستاری بیمارستان بیش از صدنفر است و شماری نیز نیروی فوریت پزشکی دوباره این دستورالعمل فرستاده شده است که بازهم بدون نقص نیست. به‌تازگی با کارشناسان وزارت بهداشت جلسه‌ای داشته‌ایم تا موضوع را بررسی کنند. نخعی با بیان اینکه سامانه کارآمد

برای تعرفه‌گذاری پرستاری راه‌اندازی شده است، اظهار کرد: از ابتدای امسال در بیشتر مراکز اطلاعات این سامانه، نه به‌صورت سیستمی، بلکه به‌صورت دستی ثبت می‌شد، اما از شهریورماه این اطلاعات در حال ثبت و تکمیل است، بااین‌حال هنوز هیچ پرداخت قطعی از سامانه کارآمد برای پرستاران نداشته‌ایم و فقط برای فروردین امسال مبلغی را به‌صورت علی‌الحساب پرداخت کرده‌اند که مبنای آن نیز کارانه اسفندماه بوده است. ● نیاز به ۲ برابر پرستاران فعلی او با اشاره به برگزاری آزمونی در ۲۷ مهرماه امسال برای جذب نیرو در وزارت بهداشت اظهار کرد: از ۲۵ هزار مجوزی که برای جذب داده شده است، سهم مشهد در حوزه پرستاری بیمارستان بیش از صدنفر است و شماری نیز نیروی فوریت پزشکی هستند. این در حالی است که به گفته نخعی، اکنون براساس استاندارد وزارتخانه حدود دو برابر تعداد پرستار موجود، کمبود داریم. به‌طور میانگین به‌ازای

۵۵ هزار و ۱۵۵ پرواز و جابه‌جایی ۷۰۳ هزار و ۷۳۷ مسافر انجام شد و بیشترین سهم پرواز خارجی نیز در مسیر مشهد-نجف با ۱۲۴۰ پرواز و جابه‌جایی ۱۵۵ هزار و ۸۱۷ مسافر بوده است.

امانی‌بنی تصریح کرد: پروازهای خارجی این فرودگاه به پانزده مسیر خارجی با ۱۰ شرکت هواپیمایی داخلی و ۱۰ شرکت خارجی انجام شده است.

پیگیرانه

هر تخت بیمارستانی ۰٫۸ پرستار در ۲۴ ساعت داریم، در صورتی که این رقم باید ۱٫۶ پرستار به ازای هر تخت بیمارستانی در ۲۴ ساعت باشد.

● نباید مسائل را در هم بیامیزیم فرماندار مشهد هم که در تجمع فروردین‌ماه پرستاران مشهد حاضر شده و به آن‌ها وعده پیگیری مشکلاتشان را داده بود، در پاسخ به پرسش خبرنگار شهرآرأ درخصوص نتیجه پیگیری مطالبات پرستاران، اظهار کرد: باید مسئله را همان‌طوری که هست پیگیری کنیم، به‌این‌معنا که اگر پرستار، کارمند یا کارگری در تاکسی اینترنتی فعالیت دارد، نباید مسائل را در هم بیامیزیم؛ زیرا ممکن است آن فرد مشکلاتی در زندگی اش نداشته باشد که ناچار باشد

چندشیف‌کار کند. داوری مطالبه پرستاران در زمان تجمع را اعتراض به شیوه پرداخت در تعرفه‌گذاری پرستاری دانست و افزود: در همان حوزه کارگروهی با عضویت پرستاران تشکیل شد و موضوعاتی که مورد اعتراض آن‌ها بود، پیگیری شد. بخشی از این موضوعات را باید در مشهد پیگیری می‌کردیم که همان‌زمان از طریق دانشگاه علوم پزشکی مشهد اجرایی شد. بخش دیگر را نیز باید وزارتخانه بررسی می‌کرد که منعکس کردیم، بنابراین اکنون بخشی از این اقدامات اجرا شده، قسمتی دیگر در حال پیگیری و بخشی در حال اجراست. داوری با بیان اینکه برخی از مطالبات پرستاران درباره مشکلات مرتبط با آیین‌نامه بود، ادامه داد: یک اعتراض پرستاران این بود که بخشی از آن‌ها مبلغی را دریافت کرده بودند، اما برای تعدادی دیگر مبلغی واریز نشده بود. دلیل این موضوع نیز شیوه پرداخت بود که اصلاح شد.

نشست
«بایدها و نبایدهای تجارت با عربستان»
۱6:00

سلسله نشست‌های تحلیلی-تبیینی «ره‌بر»
۱2:00

صحن علنی شورای اسلامی شهر مشهد
۱2:00

کودکستان‌های استان در انتظار مجوز فعالیت

سازمان ملی تعلیم و تربیت زمان صدور مجوز فعالیت کودکستان‌ها را پایان آبان‌ماه اعلام کرده است

شده است و به‌محض اینکه میزان شهریه از طریق سامانه اعلام شد، در صورتی که رقم بیشتر از آن مبلغ باشد، باید مابه‌التفاوت آن به خانواده‌ها برگشت داده شود. رشیدی با اشاره به اینکه نظارت بر کودکستان‌ها از طریق کارشناسان پیش‌دبستانی انجام می‌شود، گفت: همچنین در سایت سازمان ملی تعلیم و تربیت نیز سامانه الکترونیکی «شکوا» برای پاسخگویی به شکایات در نظر گرفته شده است.

نیست چه زمانی اجرایی می‌شود و بستگی به آمادگی زیرساخت‌ها دارد که موضوعی فراسازمانی است. معاون آموزش ابتدایی اداره‌کل بیان اینکه شهریه کودکان‌ها نیز هنوز مشخص نشده است، ادامه داد: نمی‌توان فرمول مشخصی برای شهریه ارائه داد، اما امسال نیز شهر به کودکان‌ها مشمول افزایش خواهد شد. فعلا همان شهریه سابق از والدین دریافت

داد و افزود: حدود ۱۸۰۰ کودکستان از این تعداد در استان فعال هستند، اما مشخص نیست چه تعداد از این مراکز وارد سامانه تطبیق مجوز شده و در این فرایند قرار گرفته‌اند. در نهایت این سازمان ملی تعلیم و تربیت این آمار را اعلام خواهد کرد. مرحله اول صدور مجوز تأسیس بود و اکنون صدور مجوز فعالیت مدنظر است. او با اشاره به صدور مجوز مهدهای کودک تا پایان آبان‌ماه بیان کرد: این وعده داده شده است، اما مشخص

مجوز نهادهای دیگر در حال فعالیت بودند، شناسایی شوند و خود را با ضوابط سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک تطبیق بدهند. در همین راستا، خردادماه امسال آذر رشیدی، معاون آموزش ابتدایی اداره‌کل شهرآرأ گفت: حدود ۵۷۰ کودکستان در مشهد و تبادکان فعال هستند که مشمول فرایند تطبیق شده‌اند. رشیدی اکنون در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرأ، از وجود حدود ۲۰۲۰ کودکستان در خراسان رضوی خبر

شماره فراخوان سامانه ستاد
۲۰۰۲۰۹۵۰۰۵۰۰۰۰۰۱۸

آگهی تجدید مناقصه عمومی

موضوع

خرید تجهیزات ترافیکی

جهت کسب اطلاعات بیشتر، دریافت استاد و شرکت در مناقصه، به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایید. این آگهی در روزنامه رسمی به آدرس www.irrk.ir نیز درج می‌گردد.

مبلغ برآورد اولیه: **۵۰/۴۴۵/۰۰۰/۰۰۰** ریال

سازمان حمل و نقل و ترافیک شهرداری مشهد

شماره فراخوان سامانه ستاد
۲۰۰۲۰۹۵۰۰۲۰۰۰۰۰۰۳۱

آگهی تجدید مناقصه عمومی

موضوع

احداث مخزن ۳۰۰ متر مکعبی و ایستگاه پمپاژ بوستان کودک و سلامت

جهت کسب اطلاعات بیشتر، دریافت استاد و شرکت در تجدید مناقصه، به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایید. این آگهی در روزنامه رسمی به آدرس www.irrk.ir نیز درج می‌گردد.

مبلغ برآورد اولیه: **۲۶.۳۱۰.۶۷۸.۹۱۰** ریال

(امور قرارداد ها و پیمان های منطقه ده شهرداری مشهد)

شماره فراخوان سامانه ستاد
۲۰۰۲۰۹۵۰۰۸۰۰۰۰۰۰۰۶

آگهی مناقصه عمومی

موضوع

خرید تجهیزات سیستم نظارت تصویری پارکینگ ها

جهت کسب اطلاعات بیشتر، دریافت استاد و شرکت در مناقصه، به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایید. این آگهی در روزنامه رسمی به آدرس www.irrk.ir نیز درج می‌گردد.

مبلغ برآورد اولیه: **۵۹.۹۵۱.۸۲۴.۳۸۰** ریال

آمادگی مشهد برای برگزاری نشست شهرهای اسلامی در حمایت از غزه

شهردار مشهد برای برگزاری نشست پایتخت‌های اسلامی در حمایت از غزه در شهر مشهد اعلام آمادگی کرد. محمدرضاقلندرشریف در این باره گفت: با توجه به جنایات رژیم غاصب صهیونیستی در شهر غزه، در نامه‌ای خطاب به دبیرکل سازمان شهرها و پایتخت‌های اسلامی، برای برگزاری نشست اضطراری درباره این

موضوع اعلام آمادگی کردیم. در متن این نامه آمده است که «به دنبال یورش وحشیانه رژیم غاصب اسرائیل به شهر اسلامی غزه و کشتار بی رحمانه غیرنظامیان از جمله زنان و کودکان و ادامه حملات بمباران بیمارستان‌ها و مراکز درمانی برخلاف شیوه‌نامه‌های بین‌المللی و همچنین مسدود کردن راه‌های

دسترسی به این خطه برای ارسال کمک‌های بشردوستانه، ضروری است که ما شهرهای اسلامی برای صیانت از کیان «شهرمقاوم غزه، که نماد مقاومت و مدنیت، بر اساس آموزه‌های پیامبراعظم(ص) است و مورد هجوم دژخیمان رژیم غاصب صهیونیستی قرار گرفته است، اقدام عاجل داشته باشیم.»

در ادامه داد: انعکاس رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی درباره پروژه‌های عمرانی زودبازده، مبحث دیگر مطرح شده در کمیسیون بود و مقرر شد با راهنمایی و مساعدت روابط عمومی شهرداری مرکز به مناطق، شهرداران مناطق بتوانند در حوزه اطلاع‌رسانی به مردم محله و منطقه خود، موفق‌تر عمل کنند.

با شورا

زودبازده‌ها علاوه بر تسریع باید اطلاع‌رسانی شود

رئیس کمیسیون سامان‌دهی حاشیه شهر شورای اسلامی شهر مشهد با اشاره به بررسی وضعیت پروژه‌های زودبازده مناطق ۱۰، ۱۱ و ۱۲ گفت: پیشرفت فیزیکی پروژه‌های زودبازده با وجود جلسه‌ها و پیگیری‌های مکرر کمیسیون باید سرعت بیشتری بگیرد. به گفته مجید طهوریان عسکری در سازمان بازآفرینی، نظارت جدی بر روند اجرای پروژه‌های زودبازده وجود ندارد و سازمان بازآفرینی باید به عنوان متولی اصلی، جلسه‌هایی برگزار و به روند تسریع پروژه‌ها کمک کند. وی ادامه داد: انعکاس رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی درباره پروژه‌های عمرانی زودبازده، مبحث دیگر مطرح شده در کمیسیون بود و مقرر شد با راهنمایی و مساعدت روابط عمومی شهرداری مرکز به مناطق، شهرداران مناطق بتوانند در حوزه اطلاع‌رسانی به مردم محله و منطقه خود، موفق‌تر عمل کنند.

طهوریان عسکری بیان کرد: به دلیل درست اطلاع‌رسانی نشدن، مردم هیچ تمایزی بین پروژه‌های زودبازده و دیگر پروژه‌های مدیریت شهری قائل نیستند و اطلاع ندارند.

با معاونان

۸ بوستان بانوان دیگر در دست مطالعه و طراحی است

معاون محیط‌زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد گفت: سیزده بوستان بانوان با مساحت‌های بزرگ و کوچک در مشهد طراحی و ساخته شده است و هشت بوستان دیگر در دست طراحی داریم. به گفته مهدی یعقوبی بوستان شهربانو به دلیل بهره‌مندی از فضای قدیمی بوستان وکیل آباد و آب‌نماها و آبراه‌های متعددی که دارد، زیباترین بوستان بانوان شهر است. وی افزود: در این مجموعه تمام زمین‌های ورزشی در محیط باز طراحی شده و دارای امکانات و تجهیزات مختلفی نظیر زمین‌های ورزشی روباز، سالن سرپوشیده آبی، مجموعه بازی کودکان، پارکینگ، نمازخانه چوبی، آلاچیق، رستوران و... است. یعقوبی اضافه کرد: ۱۳۰ میلیارد تومان اعتبار برای مطالعات، طراحی و توسعه بوستان‌های بانوان در قالب ۲۲ پروژه در نظر گرفته شده است و امیدواریم در پایان این دوره چهل هکتار به ظرفیت بوستان‌های بانوان اضافه شود.

لزوم تغییر نگاه در حوزه‌های درآمدی شهرداری

معاون مالی و پشتیبانی شهرداری مشهد بر لزوم تغییر نگاه در حوزه‌های درآمدی شهرداری تأکیدکرد. قاسم‌زوکی‌نژاد، در مراسم تکریم و معارفه معاونان پیشین و جدید مالی شهرداری منطقه۷ گفت: بررسی کارنامه درآمدزایی باید یکی از شاخص‌های اصلی در جابه‌جایی و ارتقای سازمانی مدیران میانی باشد. وی با اشاره به رکود اقتصادی حاکم بر جامعه افزود: تغییر نگاه مدیریت شهری در حوزه ارتقای شغلی و JANمایی مدیران بر اساس عملکردشان در حوزه درآمدی، ضروری است، چراکه هرگونه فعالیت در دیگر وظایف سازمانی شهرداری، مستلزم تأمین نیازهای مالی است.

رتبه نخست سازمان فرهنگی، اجتماعی مشهد در لیگ خلاقیت

معاون شهردار و رئیس سازمان فرهنگی، اجتماعی شهرداری مشهد از رتبه نخست این سازمان در برگزاری دوره لیگ خلاقیت خبر داد. حسین باغلی‌با بی‌ان اینکه برگزاری مسابقات لیگ خلاقیت از سال گذشته به‌وسیله اداره شهر خلاق و معاونت برنامه‌ریزی و توسعه شهرداری مشهد آغاز شد، افزود: این رویداد شامل پنج رویداد در حوزه شهری از جمله حل مشکلات ترافیکی شهر، مشارکت مردمی، مهندسی ارزش، مشهد شهر دوستدار آب و مسائل فرهنگی است.

عزم جدی برای رفع مشکلات شهری در حوزه شهرسازی

معاون شهرسازی و معماری شهرداری مشهد از عزم جدی این معاونت بر رفع مشکلات شهری و شهروندان در حوزه شهرسازی خبر داد. جواد اصغری، در بازدید از منطقه یک شهرداری گفت: این منطقه دارای بخش‌های مستعدی برای جذب سرمایه‌های خرد و کلان سرمایه‌گذاران است. وی با اشاره به تلاش برای رفاه حال بیماران در این منطقه افزود: طرح سامان‌دهی برای این فضاها تدوین شده است که بخشی از این اقدامات شامل یک‌طرفه شدن برخی خیابان‌ها و کاهش ترافیک‌هاست. به گفته اصغری برخی از تغییرات این طرح مانند یک‌طرفه شدن برخی از خیابان‌ها با همکاری دیگر نهادهای مسئول اجرایی شده است.

خبر چین

استقبال مشهدی‌ها از ماهیگیری در بوستان چهل‌بازه

معاون سلامت و تربیت‌بدنی سازمان فرهنگی، اجتماعی شهرداری مشهد از استقبال ۵۰۰ نفری برگزاری رشته ماهیگیری در بوستان چهل‌بازه خبر داد. به گفته حسین غیاثی المپباد ورزشی بازی‌های ورزشی ساحلی به مناسبت هفته تربیت‌بدنی در بوستان چهل‌بازه آغاز شده است و تا ۲۲ بهمن‌ماه ادامه دارد. وی با اشاره به اینکه این المپباد زیر نظر هیئت‌های ورزشی ساحلی برگزار می‌شود، تصریح کرد: روز جمعه، ۵۰۰ نفر مخاطب از برگزاری رشته ماهیگیری استقبال کردند.

اکران ۶۰ استرآبورد شهری در حمایت از مردم غزه

معاون فرهنگی و هنری سازمان فرهنگی، اجتماعی شهرداری مشهد گفت: شصت استرآبورد شهری در حمایت از مردم غزه در شهر اکران شد. به گفته یوسف اسماعیل‌زاده برای محکومیت جنایات اسرائیل در برابر مردم مظلوم فلسطین، شصت استرآبورد با محوریت همین موضوع در شهر اکران شد. وی ادامه داد: علاوه بر این نیز ۱۰ بیلبورد با همین موضوع در میدان شهدا، خیابان فلسطین نصب شده است.

پیاده‌رو آزادگان به‌زودی آماده بهره‌برداری می‌شود

مدیرعامل سازمان عمران شهرداری مشهد گفت: پروژه پیاده‌روسازی آزادگان (میدان نمایشگاه) به‌زودی تقدیم زائران و مجاوران رضوی خواهد شد. احسان شریعتی افزود: خوشبختانه تاکنون عمده فعالیت‌های اجرایی این پروژه از قبیل خاک‌برداری، تحکیم بستر، نصب جدول، قله‌وریزی، بتن‌ریزی، کف، آسفالت مسیر و درچرخه به اتمام رسیده است و با پایان یافتن ۲هزارمترمربع عملیات کف‌پوش بتنی، این پروژه به‌زودی به پایان خواهد رسید.

شهرکار

۲۳شنبه
۱ آبان ۱۴۰۲
روانشناسی ۷
فرهنگ ۷
فرهنگ ۷

۳۰

فرهنگ

خادمان شهر مشهد در ایام اربعین حسینی به نمایندگان شایسته نظام اسلامی تبدیل شدند و ارائه خدمات فنی و مهندسی در بالاترین سطح خدمات، زکات برکتی بود که مدیریت شهری برای مجاورت با حرم مطهر امام‌هشتم^(ع) از آن بهره‌مند است.

دستگاه‌های اجرایی و تشکل‌های مردمی استفاده شد و از آستان قدس رضوی گرفته تا موبک‌داران مردمی، همکاران صادق مدیریت شهری در استقبال و میزبانی از زائران بودند.

- کاروان خدام‌الحسین^(ع)**، سند افتخار مدیریت شهری

نایب‌رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر نیز در این مراسم تصریح کرد که مهم‌ترین اثر تمدنی اربعین حسینی را این روزها در مقاومت دلیرانه ملت فلسطین در غزه مشاهده می‌کنیم و حرکت میلیونی زائران پیاده در مسیر تجدیدبیت با سیدالشهدا^(ع)، آثار و برکات خود را در فلسطین شریف و قدس عزیز نمایان کرده است. مهدی ناصحی بیان کرد: وقتی امروز گذار چندزبانه سرود «سلام فرمانده»، را با سرود جهانی «سلام یامهدی^(ص)» مشاهده می‌کنیم، به‌ماثبات می‌کند که قدس، خانه ابدی مسلمانان است و به‌زودی وعده رهبر معظم انقلاب در نابودی اسرائیل پلید محقق خواهد شد.

به‌گفته‌عضوانظر برستاداربعین شهرداری مشهد، سند افتخار مدیریت شهری در دوره ششم، خدمت جانانه‌خادمان شهر امام‌رئوف^(ع) به‌همه‌دلدادگان اهل‌بیت^(ع) در نجف‌اشرف و مشهد مقدس است. ناصحی افزود: همه‌ما باید قدردان کسانی باشیم که تقریباً از ۹۰سال پیش مقدمات و پیش‌نیازهای این مانور عظیم خدمت مخلصانه را فراهم کردند.

- خادمان شهری**، مجاهدان صدیق عرصه میزبانی

«حسن شهرت مشهدی‌ها به مهمان‌نوازی و میزبانی‌شایسته از زائران امام‌رضا^(ع)، مهم‌ترین دستاورد دهه آخر صفر است،» این جمله، محور سخنان رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی

شورای اسلامی شهر در این همایش بود. حجت‌الاسلام والمسلمین حسن منصوریان با اشاره به این مطلب تأکید کرد که مدیریت شهری، پشتیبانی از هیئت‌های مذهبی در میزبانی از زائران پیک‌های زیارتی را وظیفه و تکلیف خود می‌داند و سند آشکار این اخلاص در عمل را به موازات حمایت‌های کلان، می‌توان در کنشگری میدانی خادمان شهر مشهد دید که هم در کار و مسئولیت خود در ساعات مداوم کاری و هم به‌صورت شخصی و غیرانتفاعی در و پذیرایی بودند.

وی ادامه داد: در فرایند تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی قرارگاه خدمات جامع سفر از همکاری فراگیر همه سازمان‌های دولتی،

مرتضی محمدپور

دهه آخر صفر برای مردم ایران و ملت‌های منطقه تداعی‌کننده ایام باشکوه عزای رسول گرامی اسلام^(ص)، امام حسن مجتبی^(ع) و به‌ویژه سفر به مشهد و سوگواری برای امام رئوف^(ع) است، اما برای مشهدی‌ها افزون بر آن یک دوره حساس و آزمون‌بزرگ مهمان‌نوازی است، آوردگاه مهر و عشق که در آن مجاوران علی‌بن‌موسی‌الرضا^(ع)، خاک‌پای مهمانان حضرت را توتیای چشم می‌کنند و پیش از آن، خادمان شهری در ایام اربعین حسینی هم پیام جاودانه «مشهد برای حسین^(ع)، را به گوش میلیون‌ها زائر دل‌داده امام شهیدان می‌رسانند. برای قدردانی از مجاهدت‌های شبانه‌روزی خدام‌الحسین^(ع) شهرداری مشهد در ایام اربعین و دهه آخر صفر، شب گذشته تالار همایش‌های شهر مشهد میزبان آیین تکریم این خادمان اهل‌بیت^(ع) بود تا این بار مسئولان استانی و مدیران شهری بتوانند از تلاش‌های مخلصانه این مجاهدان گمنام و شریف قدردانی کنند.

- مشهد**، آوردگاه مهمان‌نوازی در پیک‌های زیارتی

فرماندار مشهد در این مراسم به افزایش چشمگیر جمعیت زائران دهه آخر صفر اقبال نسبت به سال‌های گذشته اشاره کرد و گفت: با وجود اینکه شمار زائران در دهه آخر صفر اقبال

بسیار بیشتر از سال‌های قبل بود، خادمان عرصه مدیریت شهری هم بی‌وقفه از خدمت‌رسانی در نجف‌اشرف بازگشته‌بودند و راهپیمایی جاماندگان هم انرژی زیادی از دست‌اندرکاران اجرایی گرفته بود، بازهم حماسه بزرگی خلق شد و مشهدی‌ها رسم میزبانی را تمام‌وکمال به‌جا آوردند. به گفته محسن داووری، حدود ۱،۵ میلیون نفر از حجاج در ایام حج رهسپار سرزمین‌وحی می‌شوند و در این اوضاع، از مدیریت زبانه و پسماند گرفته تا تأمین مایحتاج ارزان و حتی رفتار میزبان، چالش‌های فراوانی وجود دارد. با این حال، شهر

تسهیل در حل اختلافات با محوریت دفاتر تسهیلگری

دبیرخانه شهر ترمیمی و سازمان بازآفرینی شهری مشهد، تفاهم‌نامه‌ای برای ایجاد شعب حل اختلاف در دفاتر تسهیلگری شهر مشهد امضا کردند

گزارش روز

تفاهم‌نامه مشترک سازمان بازآفرینی شهری شهرداری مشهد و دبیرخانه شهر ترمیمی با هدف توسعه رویکرد و روش‌های ترمیمی در سطح محلات

کم‌برخوردار شهر و با استفاده از ظرفیت دفاتر تسهیلگری امضا شد. با امضای این تفاهم‌نامه و در ماه‌های آینده، شعب شوراهای حل اختلاف برای رسیدگی و حل‌وفصل مشکلات مردم پس از اجرای آزمایشی این طرح در شش محله مشهد در دیگر دفاتر تسهیلگری شهر مشهد مقدس مستقر خواهد شد.

- توجه به موضوع‌های اجتماعی مدیر پروژه شهر ترمیمی شهرداری مشهد در گفت‌وگو با شهرآرا با تأکید بر توجه به زمینه اجتماعی در فعالیت‌های کالبدی گفت: تجربه نشان داده است که در شهر ترمیمی فعالیت‌های شهرداری درحوزه کالبدی بدون توجه به زمینه اجتماعی عقیم است و دفاتر تسهیلگری که به مسائل کالبدی در محلات هدف بازآفرینی می‌پردازند تقریباً از کارشناسان اجتماعی بی‌بهره بودند و بیشتر از مسائل اجتماعی به مسائل اقتصادی و عمرانی توجه داشتند.
- ایجاد ۶ شعبه حل اختلاف در دفاتر تسهیلگری جعفر سروی با اشاره به تفاهم‌نامه

سال گذشته دبیرخانه شهر ترمیمی شهرداری مشهد با سازمان بازآفرینی برای ایجاد شعب حل اختلاف در دل دفاتر تسهیلگری افزود: سال ۱۴۰۱ و در راستای توسعه شهر ترمیمی در دفاتر تسهیلگری، شش محله و دفتر به صورت پایلوت انتخاب شدند و بعد از شناسایی کامل جامعه محلی، شعب حل اختلاف در دفاتر تسهیلگری محلات خلیج، دروی، امیرآباد، شهید معقول، شهید باهنر و سپس آباد ایجاد شد.

- تسهیل در حل مشکلات اجتماعی وی در ادامه از واکنش مثبت مردم این محلات به ایجاد این شعب صحبت کرد و توضیح داد: مدت زیادی از این طرح نگذشته بود که براساس گزارش‌های خود دفاتر، میزان مراجعه به دفاتر برای حل‌وفصل مشکلات محلی در

- مقایسه با قبل سه برابر بیشتر شد، آن هم به این دلیل که احساس کردند دفاتر تسهیلگری و شعب حل اختلاف موجود در آن، محل حل مسائل اجتماعی، غیراجتماعی و حتی کالبدی و اختلافات روز آن‌هاست. سروی ادامه داد: یکی دیگر از مسائلی که باعث افزایش مراجعه مردم شد، این بود که جامعه محلی مستقر در دفاتر از افراد مورد وثوق محلات و نماینده مردم بودند.
- همه دفاتر دارای شعب حل اختلاف می‌شوند
- مدیر پروژه شهر ترمیمی شهرداری مشهد با بیان اینکه سازمان بازآفرینی به این جمع‌بندی رسیده است که دفاتر تسهیلگری همچنان بخشی از پروژه شهر ترمیمی شهرداری باشند، تصریح کرد: سازمان بازآفرینی

- کاهش منازعات میان شهروندان مدیرعامل سازمان بازآفرینی شهرداری مشهد نیز با اشاره به نقش بسیار زیاد و مهم دفاتر تسهیلگری در ارتباط میان مردم و دستگاه‌های اجرایی بیان کرد: استقرار این دفاتر

سیاهان و نساجی در آسیا به مصاف حریفان ازبک می‌روند دوئل نمایندگان ایران و ازبکستان

در ادامه مسابقات لیگ قهرمانان باشگاه‌های آسیا و در هفته سوم مرحله گروهی این تورنمنت، امروز دو نماینده کشورمان در ازبکستان رودرو روی دو تیم از این کشور قرار می‌گیرند. شاگردان مورايس در طول یک‌ماه گذشته به دلیل برگزار نشدن مسابقه‌شان برابر الاتحاد عربستان و البته برپایی اردوی تیم ملی، برنامه سبکی داشته‌اند؛ به طوری که تلاشی پوشان اصفهانی در ۳۴ روز گذشته فقط دو مسابقه انجام داده‌اند و با استراحت کافی آماده جدال با آلمالیک می‌شوند. در دیگر بازی، نساجی که اوضاع خوبی در لیگ داخلی کشورمان نداشته و با شکست‌های بی‌درپی در رتبه دوازدهم قرار دارد...

سوزه روز

۷

در پایان رقابت‌های دوچرخه‌سواری قهرمانی پیشکسوتان کشور در مشهد

یک خراسانی مسن‌ترین مدال‌آور شد

نماینده مشهد در لیگ برتر والیبال، فصل را با شکست مقابل پاس گرگان آغاز کرد

دست اول و آخر نفس نیان را گرفت! ۶

آزمون پاسخ اعتماد مورینیو را با بازی خوب داد
شروع خوب سردار در رم

۷

مهاجم اشتوتگارت مدعی اصلی توپ طلا شده است
گیراسی پدیده جدید اروپا

۶

منهای فوتبال

درنشت خبری سرمربیان تیم‌های ملی کشتی آزاد و فرنگی مطرح شد

کشتی نیاز به حمایت بیشتر دارد

خواهد داشت. امیدوارم حساسیت کشتی‌ها را کم کنید. حسن یزدانی سردار تیم ماست، ولی همه تیم ما نیست. یکی از حساسیت‌ها اظهارنظرهای مربیان سازنده آن‌هاست. در این صورت دیگر کشتی‌گیران هم می‌خواهند با مربیان سازنده‌شان کار کنند. سرمربی تیم ملی کشتی درباره دخالت علیرضا دبیر در امور فنی تیم ملی کشتی آزاد بیان کرد: اصلاً این گونه نیست. آقای دبیر سواً اینکه رئیس فدراسیون است، قهرمان المپیک بوده است و با جان و دل توصیه‌های فنی او را می‌پذیریم، ولی اصلاً ایداً دخالت نمی‌کند.

رنگرز: فاصله مسابقات جهانی با آسیایی کم بود. سرمربی تیم ملی کشتی فرنگی نیز گفت: در فاصله کوتاه پس از مسابقات جهانی بلگراد در بازی‌های آسیایی شرکت کردیم و این در عملکرد بچه‌ها اثر داشت. حسن رنگرز با اشاره به اینکه از ۳۸۰ روز پیش سرمربی تیم ملی شده است، اظهار کرد: در سال المپیک و بازگشت روسیه و بلاروس، مسابقات جهانی با کیفیت متفاوت برگزار شد. نتیجه نسبت به پارسال دو پله صعود و کسب طلا و تعداد مدال بیشتر بود و در نهایت نتیجه خوبی بود. بعضی ورزشکاران عملکرد خوبی داشتند و در مجموع آماری، عملکرد قابل قبول بود. در فاصله کوتاه در بازی‌های آسیایی شرکت کردیم و این در عملکرد بچه‌ها اثر داشت. می‌توانستیم در هانگزو به چهار طلا برسیم، اما سهرابی به بی‌تجربگی باخت و علیرزاده مثل جهانی در حد انتظار ظاهر نشد. رنگرز درباره تعلیق محمدعلی گرابی از سوی اتحادیه جهانی کشتی نیز گفت: گرابی تعلیق نشده است. هنگام برگزاری مسابقات اتفاقی افتاد و ایمیلی به ما رسیده است و باید توضیحاتی درباره اتفاقات آنجا ارائه شود. فدراسیون هم متنی را تنظیم کرد تا در قالب لایحه دفاعی ارسال کنیم. این اتفاق ناشی از هیجان و مناسبات برادری بود. قبلاً هم حساسیت علی در قبال رضا را دیده بودیم. علی سه نشان جهانی برای ما کسب کرده است و حتماً از او حفظ و حراست خواهیم کرد.

دیروز پژمان درستکار و حسن رنگرز، سرمربیان تیم‌های ملی کشتی آزاد و فرنگی، میزبان اهالی رسانه بودند. پس از مسابقات جهانی بلگراد و آسیایی هانگزو و ۴۸ ساعت پس از مصاحبه طوفانی علیرضا دبیر که گفته بود از این دو مربی سؤال خواهد کرد که چرا نتوانستند یک کشتی‌گیر درجه یک دنیا را شکست دهند، درستکار و رنگرز پای حرف رسانه‌ها نشستند و به موضوع‌های گوناگونی جواب دادند. در ادامه می‌توانید خلاصه‌ای از حرف‌های آنان را بخوانید.

درستکار: موج رسانه‌ای علیه ما بود. سرمربی تیم ملی کشتی آزاد گفت: باید همه مسائل و اتفاقات درباره تیم ملی آسیب‌شناسی شود. پژمان درستکار درباره باخت کشتی‌گیران ایران در کشتی‌های حساس در مسابقات جهانی گفت: فکر می‌کنم موج رسانه این‌طور القا کرده است که ما کشتی‌های حساس را باختیم. البته ما در چند کشتی مهم شکست خوردیم. حتماً یا کار ما یا کشتی‌گیر ایراد داشته است و آسیب‌شناسی خواهیم کرد و سعی می‌کنیم اشتباهاتمان را به حداقل برسانیم. درستکار در پاسخ به اینکه پیش از مسابقات جهانی دبیر از شگفتانه دیدار یزدانی و تیلور صحبت کرد و این شگفتانه چه بود، بیان کرد: مسائل روحی و روانی در این کشتی خیلی مهم است. من خیلی نمی‌توانم ریز درباره آنالیز این کشتی صحبت کنم، چون محرمانه است و این دو با هم رقابت دارند. حسن در دو دقیقه اول حاکم تشک بود. ابتدا چهار امتیاز به حسن دادند و دبر ۱ جلو افتاد، اما وقتی نتیجه را برگرداندند، از لحاظ روحی و روانی کشتی حساس‌تر شد. وی گفت: یزدانی به علت ضرب‌دیدگی کتفش که مزمن بود، خیلی از کارهای تاکتیکی را نتوانست انجام دهد. نه ما و نه حسن ناامید نیستیم. امیدوارم در المپیک نتیجه خوبی حاصل شود. درستکار همچنین درباره پرداختن بیش از حد به کشتی حسن یزدانی تأکید کرد: به قدری بار کشتی حسن یزدانی سنگین شده است که روی عملکرد تیم ملی تأثیر می‌گذارد. باخت او روی تیم اثرگذار است. باز هم روز اول مسابقه

ورزش بانوان

حضور بانوی پرچمدار کاروان ایران با نوزادش در افتتاحیه بازی‌های پارآسیایی

پرچمداری ملکه تپانچه جهان، مادرانه نشد!

مزده رنگبان

ساره جوانمردی ملقب به ملکه تپانچه جهان، با وضعیت جالبی در بازی‌های پارآسیایی هانگزو حاضر شد. از سوی دیگر، بازی‌های پارآسیایی به صورت رسمی از امروز آغاز شده است و باید منتظر نخستین مدال‌ها توسط بانوان کاروان بود. دیروز مراسم افتتاحیه چهارمین دوره بازی‌های پارآسیایی هانگزو در ورزشگاه مرکز ورزشی المپیک هانگزو با نام مستعار «نیلوفر بزرگ» برگزار شد. بلافاصله پس از آغاز مراسم، رژه کشورها آغاز شد و کاروان ایران با نام «فرزندان ایران» و ۲۱۰ ورزشکار در مراسم افتتاحیه رژه رفت. ساره جوانمردی، ملی‌پوش پارائیراندازی، همراه با وحید نوری از رشته جودو پرچم‌داران کاروان ایران بودند.

مدری قهرمان تیرانداز در افتتاحیه نکته جالب درباره بانوی پرچمدار کاروان ایران در این دوره از مسابقات این است که ساره جوانمردی با وجود اینکه دارای یک نوزاد بود، با حمایت کمینه ملی پارالمپیک در بازی‌های پارآسیایی هانگزو حاضر است و به عنوان پرچمدار ایران هم انتخاب شد. دارنده چندین مدال بازی‌های پارالمپیک و پارآسیایی در رشته تیراندازی، در این رویداد با همراهی همسرش به عنوان مربی و همچنین فرزندش حاضر شده است. جوانمردی قرار بود

روز سخت و پرمدل برای ایران در روز شنبه به جز تیم پارانتیس روی میز، بقیه اعضای کاروان ایران استراحت داشتند، اما امروز، اول آبان، روز پرتراپیکی برای کاروان ایران است. امروز ملی‌پوشان تیروکمان از جمله زهرا نعمتی در مقدماتی ریکرو و کامپوند به میدان می‌روند. در پارائتکواندو سه بانوی ایرانی رقابت خواهند کرد. ورزشکاران پارادومیدانی، بوچیا، پاراکانو و شطرنج نیز رقابت‌های خود را آغاز می‌کنند. در پارائیراندازی نیز مقدماتی و فینال تفنگ بادی و تپانچه پنجاه متر برگزار می‌شود. تیم‌های گلاب و والیبال نشسته نیز بازی‌های مهمی را مقابل کره جنوبی پیش رو دارند.

کیانی در بسته جین شو-چیانگ شو در مجموع اجرای دوفرم موفق به کسب نمره ۱۹،۳۹۶ شد و به مدال نقره این بسته دست یافت. ورزشکاری از ما کانو با نمره ۱۹،۴۷۹ به عنوان نخست دست یافت و نماینده مالزی با امتیاز ۱۹،۳۹۲ سوم شد. همچنین حانبه رجبی در بسته نان چوان-تن-دائو با امتیاز ۱۹،۴۲۰ به مقام سومی دست یافت و صاحب گردن‌آویز برنز این بازی‌ها شد.

اعلام قهرمانان جام ستارگان کراسفیت بانوان

فینال جام ستارگان بانوان با معرفی قهرمانان پایان یافت. جام ستارگان بانوان کراسفیت در مرحله مقدماتی به صورت آنلاین و در فینال به صورت حضوری پیگیری شد. در مرحله فینال پنج واد طی دو روز در محوطه دریاچه آزادی، باشگاه انقلاب و باشگاه آکوا برگزار شد. در بخش آر ایکس هدیه ویسی، نگین نجفی و طیبه بهارلو به ترتیب اول تا سوم شدند. همچنین در SCALF عنوان قهرمانی به مهدیه محمدظاهری رسید و آرمتیا نمره دوم شد. مانده غلامی و عاطفه گنگی نیز عنوان سوم مشترک را کسب کردند. نفر اول مسابقات صاحب ۲۵ میلیون تومان، نفر دوم ۱۵ میلیون و نفر سوم ۱۰ میلیون تومان به همراه تجهیزات کراسفیت شدند.

صعود دختران تنیسور به دسته ۲ آسیا

تیم تنیس دختران ایران با کسب سه پیروزی پیاپی در رقابت‌های بیلی جین کینگ کاپ، به دسته دوم آسیا و اقیانوسیه صعود کرد. سومین دیدار تیم تنیس بانوان ایران در رقابت‌های بیلی جین کینگ کاپ برابر لائوس برگزار شد و در آن تیم کشورمان به برتری ۲ بر ۱ دست یافت. تیم ایران پیش از این در مصاف با تیم‌های عراق و عربستان به برتری دست یافته بود و به این ترتیب دختران ایران به یک سطح بالاتر از تنیس آسیا صعود کردند. مسابقات بیلی جین کینگ کاپ به میزبانی بحرین در جریان است.

خبر

شروع خوب جلوه در لیگ ترکیه

در آغاز هفته دوم لیگ برتر والیبال ترکیه تیم فنی‌باغچه که مهدی جلوه، ملی‌پوش سرعتی زن ایران، را در اختیار دارد، توانست در یک بازی که فقط دست سوم زیبایی داشت، با نتیجه ۳ بر ۰ تیم تورشدارا شکست دهد و دومین بردش را کسب کند. در این مسابقه مهدی جلوه پنج امتیاز برای تیم فنی‌باغچه کسب کرد.

سنتر مונته‌نگرویی در جمع هرمزگانی‌ها

مارکو پرویچ، سنتر سی ساله از مونت‌نگرو، به تیم بسکتبال فولاد هرمزگان پیوست. پرویچ سابقه بازی در کشورهای کرواسی، چین، کوزوو، اسلواکی، رومانی، مقدونیه و مونت‌نگرو را دارد و در مسابقات یورو لیگ نیز به میدان رفته است. پرویچ با تیم فولاد هرمزگان کارش را آغاز کرده و در مصاحبه‌اش گفته امیدوار است با این تیم بتواند به جمع چهار تیم برتر لیگ بسکتبال صعود کند.

هواپوشان ایرانی در جام جهانی ۲۰۲۳ کره

هواپوشان ایرانی در مسابقات جام جهانی ۲۰۲۳ کره جنوبی شرکت خواهند کرد. رقابت‌های جام جهانی ۲۰۲۳ در روزهای ۲۳ تا ۲۵ آبان ماه به میزبانی کره جنوبی در سالن «کینیکس»، شهر گویانگ برگزار خواهد شد. بر همین اساس و با اعلام سازمان تیم‌های ملی، تگواندوی ایران در هر دو گروه بانوان و آقایان در این مسابقات شرکت می‌کند. در این رویداد مجید افلاکی و مهروز ساعی به عنوان مربی مردان و بانوان هدایت تیم ملی را برعهده دارند.

خریدار روزنامه باطله در محل
۲۵۰.۰۰۰ تومان
کتاب، دفتر، ضایعات کاغذ و ...
خریداریم
۰۹۱۵۳۷۴۷۵۱۱

افزایش قیمت شوینده‌ها و محصولات سلولزی

جزایری‌ابرسی تغییرات قیمت محصولات شوینده ازجمله مایع لباس‌شویی نشان می‌دهد که قیمت این محصولات در بازار حدود ۱۵درصد افزایش یافته است. همچنین قیمت محصولات سلولزی در یک هفته اخیر حدود ۲۰درصد افزایش داشته است.

به گزارش شهرآرا، مدیر بازرسی و نظارت بر اصناف خراسان رضوی در این باره

گفت: کالاهای شوینده و بهداشتی طی هفته‌گذشته حدود ۱۵درصدتوسط شرکت‌های تولیدی افزایش قیمت داشته‌اند. دلیل این تصمیم تغییر گروه قیمت‌گذاری محصولات شوینده و بهداشتی از گروه دو به چهار در ستاد تنظیم بازار کشور است. صیادی افزود: محصولات سلولزی هم در بازار ۱۵تا۲۰درصدافزایش

قیمت داشته‌اند. البته با توجه به تخفیف‌هایی که فروشگاه‌ها برای عرضه کالاهای خود می‌دهند، این افزایش قیمت هنوز در سطح بازار ملموس نیست. وی بیان کرد: آهن‌آلات‌که‌در ابتدای هفته‌گذشته روندافزایشی داشت در این هفته دوباره روند کاهشی داشته است. صیادی درباره‌وضعیتبازار

در آخرین سال مجلس یازدهم، مردم استان از نمایندگان خود انتظار پیگیری و نتیجه دارند

این حقم‌ان از بودجه نیست

۱۱۰۰ میلیارد تومان به بودجه استانی اضافه شده، اما سهم خراسان رضوی نسبت به بودجه استانی کل کشور کمتر شده است

پنج رتبه آخر قرار دارد. یکی از راه‌های رفع این عقب ماندگی، استفاده از ابزار تخصیص بودجه است (بودجه استانی بخشی از آن است) که دولت می‌تواند از این طریق، نابرابری درآمدهای استانی را کاهش دهد.

- نابرابری استانی

همه ما هم استانی‌ها با هم ۸درصد جمعیت کشور را تشکیل می‌دهیم، اگرچه بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۲ خراسان رضوی رتبه چهارم میزان بودجه استانی را به خود اختصاص داده، اما سهم ما معمولاً کمتر از سهم جمعیتمان بوده وهست. البته در اینجا میزان ورودی زائران به استان و به‌ویژه شهر مشهد در نظر گرفته نشده است، وگرنه در صورت رونق بیشتر صنعت گردشگری، جمعیت حاضر در استان خیلی بیشتر از این حرف‌ها خواهد بود. مسئولان استانی بارها به نامتوازن بودن سهم استان از بودجه کشور اشاره و تأکید کرده بودند که سهم خراسان رضوی از بودجه باید افزایش یابد. وقتی نام مشهد یا خراسان رضوی آورده می‌شود، خیلی‌ها تصور می‌کنند این استان در همه شاخص‌ها توسعه یافته است و شاید همین دیدگاه باعث شده که سهم خراسان رضوی از بودجه استانی استان‌های کشور در لایحه ۵٫۳درصد و در قانون به ۴٫۸درصد کاهش یابد. یعنی این سهم علاوه بر اینکه در مقایسه با جمعیت ۸درصدی استان کمتر است، گویا هیچ توجهی هم به حضور میلیونی زائران و ظرفیت‌های اقتصادی استان در حوزه‌های مختلف مانند گردشگری، ترانزیت و... نشده است.

- بحران آب، هوا، محیط زیست
- وخیم، توصیف کارشناسان از شرایط زیست محیطی

لاستیک بیان کرد: در زمینه لاستیک خودرو با توجه به کمبود در بازار، لاستیک‌هایی که دارای تقاضای بیشتری هستند با افزایش قیمت نسبتاً زیادی درمقایسه با قیمت مصوب عرضه می‌شوند. هم‌اکنون تقاضا نسبت به عرضه زیاد است، بنابراین قیمت‌ها در بازار سیر صعودی دارد. وی درباره بازار لوازم خانگی هم گفت: در زمینه لوازم خانگی نیز با توجه به کاهش تقاضا به علت نبود قدرت خرید همچنان با کاهش قیمت‌ها روبه‌رو هستیم.

گزارش تحلیلی

۱٫۱هزار میلیارد تومان به سهم بودجه استانی خراسان رضوی اضافه شده‌است. بر اساس گزارش اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، این رقم از مقایسه لایحه و قانون بودجه ۱۴۰۲ به دست آمده است. بر این اساس بودجه

استانی خراسان رضوی از ۶٫۷ هزار میلیارد تومان به ۷٫۸ هزار میلیارد تومان رسیده است. یعنی ۱۷درصد افزایش، تا اینجا، ماجرا مثبت به نظر می‌رسد، اما وقتی جهت آن تغییر می‌کند که سهم خراسان رضوی را با کشور مقایسه کنیم. در این صورت معلوم می‌شود که سهم ما از جمع کل بودجه استانی استان‌ها از ۵٫۳درصد در لایحه به ۴٫۸درصد در قانون کاهش یافته است. حالا با نزدیک شدن به فصل بودجه، بد نیست نگاهی به وضعیت خراسان رضوی در آلبوم اقتصادی و اهمیت وجود نگاه ویژه ملی به آن برداریم. بد نیست به این نکته هم اشاره کنیم که اسمال آخرین فرصت ۱۸نماینده خراسان رضوی در مجلس شورای اسلامی است تا بتوانند از طریق بودجه ۱۴۰۳ برای بهبود وضعیت، پیگیری و رفع مشکلات حوزه انتخابیه خود و همچنین جبران عقب‌ماندگی این سال‌ها در بودجه اقدام کنند.

- بودجه استانی و اهمیت آن

در ساده‌ترین حالت هم برای توضیح اینکه بودجه استانی چیست و شامل چه مواردی می‌شود، مجبور به استفاده از واژه‌های تخصصی‌تر هستیم، اما به طور کلی بد نیست بدانید که بودجه استانی شامل سه بخش مصارف هزینه‌ای (به اصطلاح جاری که حقوق بخش مهمی از آن است) مصارف تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (به اصطلاح عمرانی) و مصارف اختصاصی می‌شود. این قسمت از بودجه در اختیار شورای برنامه‌ریزی توسعه استان (شورایی متشکل از استاندار، معاون برنامه ریزی، رؤسای ادارات کل استان‌ها و...) قرار می‌گیرد و توسط این شورا درباره اش تصمیم‌گیری می‌شود.

همان‌طور که پیش از این بارها در گزارش‌های متعدد نوشته‌ایم به‌آذعان نمایندگان مشهد و دیگر شهرهای خراسان رضوی در مجلس شورای اسلامی، استان ما دچار عقب‌ماندگی در شاخص‌های مختلف مانند راه و انرژی است. همچنین ازسوی دیگر به گفته فعالان اقتصادی، خراسان رضوی در بسیاری از شاخص‌های درآمدی استانی در بین

مقایسه اعتبارات استانی خراسان رضوی در لایحه و قانون بودجه سال ۱۴۰۲

لایحه

۶٫۷

هزار میلیارد تومان

قانون

۷٫۸

هزار میلیارد تومان

میزان تغییرات از لایحه تا قانون

۱٫۱

هزار میلیارد تومان

درصد تغییرات از لایحه تا قانون

۱۷ درصد

سهم از کل در قانون

۴٫۸ درصد

سهم از کل در لایحه

۵٫۳ درصد

اصلاح پیمان سپاری ارزی؛ مطالبه صادرکنندگان

گذاشته است. در چنین بزنگاهی، تلاش جدی و پیگیری مستمر اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، طرح شاخص‌ترین موانع پیش روی تجار و بازرگانان ما بوده است. چنان‌که در چهارمین جلسه رؤسای اتاق‌های بازرگانی و سپس در جلسه هیئت نمایندگان اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور که در مشهد برگزار شد، دغدغه و مشکلات صادرکنندگان به‌واسطه پیمان‌سپاری ارزی و چالش‌رفع تعهدات این بخش (که متأسفانه اخیراً حتی به تعلیق کارت‌های بازرگانی بخشی از فعالان

مصدومینازار

این حوزه منجر شد) از سوی اتاق بازرگانی مشهد مطرح شد و نتیجه‌اش پیگیری شایسته اتاق ایران و تدوین نامه‌ای از سوی رؤسای اتاق‌های سراسر کشور خطاب به سران قوا و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام برای بازنگری در کلیات سیاست تعهد ارزی برای صادرات بخش خصوصی بود. به‌روال آنچه از گذشته تجربه کرده و آزموده‌ایم، گوش‌ها برای شنیدن مطالبات بخش خصوصی سنگین هستند، اگرچه زبان‌ها پشت تریبون وعده به حمایت بدهند، با وجود این جامعه

فعالان اقتصادی در بیان دغدغه‌های مهم خود، امروز بسیار هماهنگ و صریح است. آنچه به عنوان سیاست پیمان‌سپاری ارزی اجرا می‌شود، تطابقی با شرایط اقتصادی امروز ما ندارد و تأثیر آن صرفاً تحلیل بردن بدنه تجارت خارجی کشور و خارج کردن صادرکنندگان دارای اهلیت از عرصه فعالیت اقتصادی است. دریغ که رشد قاچاق نیز از تبعات تلخ شاخص این سیاست به شمار می‌آید. درخواست صریح فعالان اقتصادی، تولیدکنندگان و صادرکنندگان استان خراسان رضوی در این بزنگاه، به‌جای هر تعریف و تقدیری، اصلاح و بازنگری جدی در سیاست‌های پیمان‌سپاری ارزی است. امید که این مطالبه مهم از سوی متولیان امر شنیده و اجرا شود.

خبر

وزیر صمت: بازار رهاست

تسليم‌اوزیر صمت در نامه‌ای به دو معاون خود ضمن اشاره به گلایه اعضای هیئت دولت به‌راه‌بودن بازار و اجحاف در حق مردم، اعلام کرد که لازم است تحلیل درست و کاملی از وضعیت نظارت بر بازار ارائه شود. عباس علی آبادی، وزیر صمت، در نامه‌ای به رئیس سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و معاون تجارت و خدمات وزارت صمت ضمن انتقال گله مکرر اعضای هیئت دولت از نابسامانی بازار، خواستار اقداماتی نظیر ارائه تحلیل کامل از وضعیت بازار و نظارت بر آن شد. در نامه وزیر صمت به دو معاونش آمده است: لازم است تحلیل درست و کاملی از وضعیت نظارت بر بازار ارائه شود. نقش اصناف، اتحادیه‌ها، انجمن‌ها، تعزیرات، سازمان حمایت و بازرسان ما چیست؟

بیشترین استقبال دهک‌ها از کالابری

ایسنا|وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: دهک‌های هشتم ونهم به تدریج به طرح کالابری الکترونیکی اضافه خواهند شد. صولت مرتضوی گفت: تصمیم برای دهک‌های ششم وهفتم گرفته شده واین دودهک را اضافه کردیم و به تدریج باقی دهک‌ها را هم اضافه می‌کنیم. وی درباره بیشترین استقبال دهک‌ها از طرح کالابری الکترونیکی گفت: استقبال متفاوت بوده، اما دهک دوم، سوم وپنجم بیشترین استقبال را داشته‌اند.

خبر مهم درباره حقوق بازنشستگان

خبرآنلاین‌یک نماینده مجلس گفت: به دنبال یافتن مسیری هستیم که در آن شیب و درصد افزایش حقوق بازنشستگان را بیشتر و فاصله حقوق آن‌ها با هزینه‌های معیشت را کمتر کنیم. سیدشمس‌الدین حسینی با بیان اینکه همه ما در مجلس اذعان داریم به‌طور کلی حقوق و مزایای پرداختی کفاف مخارج زندگی مردم را نمی‌دهد، افزود: در سال گذشته که رئیس کمیسیون تلفیق بودجه بودم، تا جایی‌که توانستم تبصره ۱۲ لایحه بودجه را به نفع مردم اصلاح کردیم.

اعطای سهمیه بنزین به هر فرد

مهرعضو کمیسیون انرژی مجلس به بیان توضیحاتی درباره ایده مطرح‌شده درباره تخصیص بنزین به هر کد ملی در کشور به جای خودرو پرداخت و گفت: این شیوه به عدالت نزدیک‌تر است. پرویز محمدنژاد گفت: یکی از اقداماتی که می‌تواند عدالت را در جامعه برقرار کند، این است که منابع ملی به صورت یک سهم برابر به همه مردم برسد. وی در ادامه بیان کرد: در بحث آب، برق و گاز عدالت در مصرف انرژی و طبیعتاً یارانه آن‌ها برقرار نیست و برخی مشتریان الگوی مصرف را رعایت نمی‌کنند و بیشتر از حقشان از این یارانه برخوردار می‌شوند و در حوزه بنزین هم همین شرایط حاکم است. این نماینده مجلس یازدهم ادامه داد: باید سامانه‌ای تعریف شود و در این سامانه سهمیه بنزین کسانی که خودرو ندارند، به فروش گذاشته شود. قطعاً کسی که مازاد بر سهمیه خودش بنزین نیاز دارد باید این سهمیه را خریداری کند.

نداوم روند صعودی بورس

ایرنا|شاخص کل بورس در پایان معاملات دیروز با ۷هزار و ۲۳۹ واحد افزایش به ۲میلیون و ۲۲هزار و ۱۲ واحد رسید. شاخص هوزن‌م با ۳هزار و ۹۰۸ واحد افزایش به ۶۹هزار و ۱۵۲ واحد شاخص قیمت با ۲هزار و ۲۱۹ واحد رشد به ۳۹۱هزار و ۸۴۶ واحد رسید. در معاملات بورس، بیش از ۸میلیارد و ۴۲۵میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۵هزار و ۷۲۹میلیارد ریال معامله شد. فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) با ۲هزار و ۶۵۱ و پالایش نفت اصفهان (شپنا) با هزار و ۲۳۰ واحد، ملی صنایع مس ایران (فملی) با ۳۴۲ واحد، سرمایه‌گذاری شاهد (تشاهد) با ۱۵۶ واحد و صنایع شیمیایی ایران (شیران) با ۱۵۳ واحد بیشترین تأثیر مثبت و فولاد خراسان (فخاس) با ۶۴ واحد و سرمایه‌گذاری غدیر (هلدینگ وغدیر) با ۱۰۲ واحد بیشترین تأثیر منفی را بر شاخص بورس داشتند.

عدد

خبر

۱۰۰۰۰۰ میلیارد ریال

اقتصادآنلاین|مدیرکل روابط عمومی سازمان تعزیرات حکومتی از محکومیت ۱۰هزار میلیارد ریالی یک شرکت خودروساز داخلی و بازگرداندن ۵۹۹میلیارد ریال به خریداران خبر داد. شهرام محسنی گفت: شعبه هفتم ویژه رسیدگی به تخلفات مهم و ملی سازمان تعزیرات حکومتی به تخلف یک شرکت خودروساز برای گران‌فروشی به دلیل نصب امکانات ۲هزار و ۶۴۷ دستگاه خودرو رسیدگی کرد. وی افزود: براساس اعلام کارشناسی سازمان حمایت مواردی همچون کفی صندوق عقب، کفی سه بعدی و صندلی چرمی جزو ابتدایی‌ترین متعلقات خودرو بوده و نمی‌توان برای چنین قطعاتی هزینه مازاد دریافت کرد که متأسفانه شرکت خودروساز ۹۸میلیون و ۱۰۰هزار ریال مازاد به‌ازای هر خودرو از مشتریان دریافت کرده بود. محسنی افزود: شعبه رسیدگی‌کننده همچنین مدیرعامل این شرکت را به عنوان شخص حقیقی به پرداخت ۶هزار و ۴۹۱میلیارد ریال جریمه نقدی محکوم کرد.

۳۰۰ میلیون تومان

فارس‌اسید احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: افزایش سقف تسهیلات خوداشتغالی مصوبه شورای پول و اعتبار است که می‌تواند تا ۳۰۰میلیون تومان افزایش یابد تا باری ایجاد کسب و کارهای خرد به‌کار گرفته شود.

نگاهی به تصحیح «تاریخ بیهقی» به کوشش سعید نفیسی

کتابی نفیس به تاریخ بیهقی

امید حسینی نژاد

هرکس که دل در گرو ادبیات فارسی و پژوهش های ایران شناسی دارد به یقین نام سعید نفیسی یکی از

نوادر زبان و ادب فارسی قرن چهاردهم خورشیدی را شنیده است. سخن گفتن از نوشته ها و پژوهش های فاخر نفیسی، مجال دیگری می طلبد. حتی مطالعه فهرست آثار منتشر شده به خامه این پژوهشگر سترگ زمان زیادی نیاز دارد. در این نوشته برآنیم تا نگاهی به تصحیح استاد از یکی از متون کهن زبان فارسی یعنی «تاریخ بیهقی» داشته باشیم. او زمانی قدم در این مسیر گذاشت که نسخه های خطی زیادی از این کتاب دستیاب نبود. پیش از این دو تصحیح از تاریخ بیهقی منتشر شده بود که یکی سال ۸۶۲ میلادی در کلکته به کوشش دو مستشرق انگلیسی «مورلی» و «اپیتان» ناسولیس، چاپ شد و دیگری در تهران به همت ادیب پیشاوری در سال ۱۳۰۷ قمری که با تعلیقات و حواشی این ادیب نستوه به زیور طبع آراسته شد.

- چرا نفیسی دست به این کار زد؟

سعید نفیسی هر دو تصحیح این کتاب را از نظر گذرانده بود، اما با این حال تصحیح دوباره این کتاب را لازم می دانست. او در مقدمه جلد اول تاریخ بیهقی می نویسد: «این دو چاپ گذشته از آنکه کمیاب شده با مقتضای این روزگار ما راست نمی آید، زیرا در هر دو افتادگی ها و نادرستی هایی هست که باید کسی آن ها را برطرف کند و به روش پسندیده امروز چاپ دیگری آماده کند.» با همین نگاه سعید نفیسی کمر همت بست تا با وجود سختی های فراوان برای یافتن نسخه های صحیح از این کتاب، تصحیحی نو از آن ارائه کند. البته که هر ناشری برای چاپ این اثر داوطلب نمی شد. یکی از مشکلات بر سر راه نفیسی همین مسئله بود.

او می نویسد: «از ۱۰ سال پیش من خود را برای این کار دشوار آماده کردم و دوبار هم نخستین گام را در این راه برداشتم، ولی هر دو بار دو کتاب فروشی که خواستند این کار را بکنند کوتاه آمدند.» باید به این نکته اشاره کنم که جلد اول تاریخ بیهقی در سال ۱۳۱۹ خورشیدی منتشر شد و به گفته نفیسی ۱۰ سال قبل از انتشار به فکر شروع این کار بوده. یعنی از سال ۱۳۰۹ خورشیدی، اما برخی مشکلات باعث طولانی شدن این کار شده است.

در آن دوره اگر محقق به فکر تصحیح اثری می افتاد با مسیر پرفراز و نشیبی روبه رو بود. در زمان ما شما برای دسترسی به نسخه های خطی می توانید به سایت کتابخانه های معتبر دنیا مراجعه کنید و بسیاری از نسخه های نفیس آن ها را ببینید و حتی دریافت کنید، اما در آن دوره محققانی مثل علامه محمد قزوینی، مجتبی مینوی، سعید نفیسی و ... به سختی به کشورهای مختلف سفر می کردند و با دشواری تمام از کتابخانه می خواستند تا از نسخه عکس برداری و با هزینه ای گزاف دریافت کنند. مرحوم علامه قزوینی از مشکلات خود برای دریافت نسخه های خطی از کتابخانه در نامه هایی که فروغی و تقی زاده نوشته یاد کرده است.

سعید نفیسی هم از این قاعده مستثنی نبود و در مقدمه تصحیحش می گوید: «از نخستین روزی که دست به دامن این کتاب شدم و از نظر تاریخ و زبان درصدد بهره مندی از آن شدم و هر دو چاپ را همواره با هم می نگرستم در پی آن برآمدم که نسخه معتبر خطی قدیم از این کتاب بیابم و هرچه در فهرست های کتابخانه ای اروپا و امریکا و ترکیه و هندوستان و مصر گشتم نسخه معتبر کهنه ای از این کتاب نیافتم.»

- نسخه های هندی و ایرانی

بیشتر نسخه های خطی تاریخ بیهقی در هند موجود بوده است. نفیسی نخستین کسی است که دو تقسیم بندی از نسخه های خطی تاریخ بیهقی ارائه داد. او معتقد بود

که این نسخه ها به دو دسته هندی و ایرانی تقسیم بندی می شود. او بر همین اساس چاپ کلکته را نماینده نسخه های هندو چاپ تهران را نماینده نسخه های ایران دانسته است. دکتر علی اکبر فیاض هم به تبعیت از نفیسی سال ها بعد همین تقسیم بندی را مبنای مطالعه نسخه های خطی بیهقی قرار داده و در مقدمه تصحیح خود از این کتاب به آن اشاره کرده است.

- ویژگی های تصحیح نفیسی

سعید نفیسی در زمان کار روی این کتاب برخی نسخه های چاپی و خطی در خورتوجهی از تاریخ بیهقی در اختیار داشته است. او نسخه ای از چاپ تهران تاریخ بیهقی در اختیار داشته که با نسخه ای خطی مقابله شده است. او درباره این نسخه می نویسد: «نسخه چاپ طهران که به دست دارم و از بیست سال پیش نزد من است پیش از آن به دست دانشمندی که نمی دانم کیست افتاده است و او قطعاً با نسخه معتبر خوبی مقابله کرده و ناروایی هایی را که در این چاپ یافته است با تراشیده و درست کرده یا در حاشیه نوشته و نسخه بدل کرده است و در هر صورت همه

اصلاحات آن در منتهای خوبی است و رونقی خاص به کار ما خواهد داد. دریفا که معلوم نیست این مرد که امروز دسترنج او به رایگان ما را به کار می آید که بوده است و آن نسخه ای که او به دست داشته چه شده و در کدام گوشه از جهان متواری و مهجور است.»

- وقتی محمود فرخ از تصحیح نفیسی با خیر شد

وقتی بخشی از جلد اول تاریخ بیهقی به تصحیح نفیسی منتشر شده بود، محمود فرخ، شاعر بلند آوازه مشهدی و رفیق دیرین نفیسی، از کوشش های او باخبر شده بود. او نسخه ای از چاپ تهران برای نفیسی فرستاد که دارای حواشی و تعلیقاتی بوده است. نفیسی ماجرا را در مقدمه کتاب چنین توصیف می کند که: «هنگامی که نزدیک صد صحیفه از این کتاب چاپ شده بود و خبر این کار به دوست دیرین من شاعر توانای این زمانه آقای فرخ جواهری، نماینده خراسان در مجلس شورای ملی ایران، رسید از مشهد یک نسخه از چاپ طهران را برای من فرستاد که متعلق به عمویش مرحوم سید محمدعلی جواهری متوفی در ۱۲۱۴ خورشیدی از دانشمندان مشهد بوده است و آن را به دقت خوانده و ملاحظات و حواشی و تعلیقاتی بر آن نوشته است و در این ملحقات نیز سودهایی بود که قسمتی از آن ها را در پای صحایف به اسم او نقل کرده ام و قسمتی دیگر را جزو حواشی و تعلیقات در مجلد دوم خواهم آورد.»

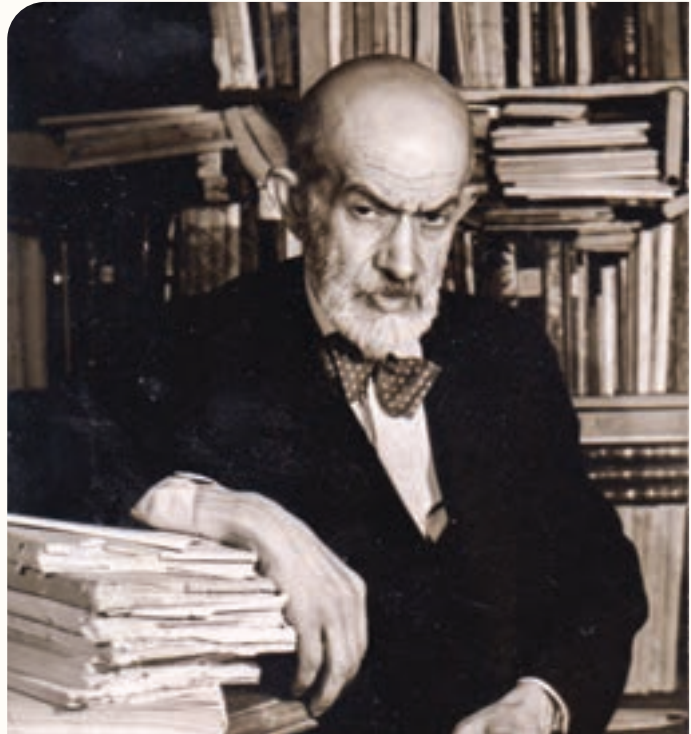
- تمشیت امور در دوران بحران

شاید شما با خود این گونه بیندیشید که مصحح یک کتاب با ذهنی آرام و بدون هیچ دغدغه ای شروع به کار کرده و همه چیز برایش فراهم بوده و پول زیادی هم به جیب می زده است. اما داستان این گونه که فکر می کنید نیست. گاه مصحح برای دسترسی به نسخه های خطی باید پول گزافی خرج می کرد و این هزینه حتی با حق چاپ کتاب نیز جبران نمی شد.

نفیسی در مقدمه تاریخ بیهقی با اشاره به حال و هوای روزگاری که شروع به تصحیح

تاریخ بیهقی کرده است می نویسد: «چیزی که خاطر مرا بی دغدغه نمی گذارد این است که شصده صفحه ای که از این مجلد تا کنون چاپ شده در پرنگامه ترین دوره های زندگی من فراهم شده و نسخه ای که برای چاپ آماده کرده ام و غلط گیری های چاپخانه را که انجام داده ام در میان گرفتاری های گوناگون شبانه روزی که حتی راه خواب را بر چشم و مجال رفع خستگی و آسایش را بر سر انگشت می بست پرداخته ام و در این میان که به این کار مشغول بودم چندین کتاب دیگر به دستم بود و چندین کار مختلف را می بایست از عهده برآیم و آن فراغت بال و وارستگی ذهن که لازمه چنین کارهای دقیق و پر مسئولیت است حاصل نبود و اگر این کار را هم بر کارهای دیگر نمی افزودم کسی چه می داند که آیا روزگار باز فرصتی مهیامی ساخت که در زمان دیگری که وظیفه کمتر و مجال اندیشه بیشتر باشد به این کار بپردازم و انگهی کسانی را که خواهان این گونه کلا هستند و از دیرباز کرم و بزرگواری ایشان منتی بزرگ بر من دارد و از این تا توان تهی دست توقعی دارند چه جواب می دادم؟»

جلد دوم تاریخ بیهقی به تصحیح نفیسی و پربکر منتشر کرده است.

سال ۱۲۲۶ منتشر شد. دو سال قبل از آن تصحیحی جدید از این کتاب توسط دکتر علی اکبر فیاض با همکاری دکتر قاسم غنی روانه بازار نشر شده بود. نفیسی در مقدمه جلد دوم می نویسد: «در زمانی که من به تهیه چاپ این کتاب مشغول بودم با آنکه آگاهان ازین گونه خبرها همه می دانستند وزارت فرهنگ در جزو کتاب های درسی ادبیات فارسی برای سال دوم دبیرستان ها چاپ این کتاب را به آقایان دکتر قاسم غنی و علی اکبر فیاض در برابر حق التألیف رجوع کرد و این دو تن هم به این کار دست زدند و سرانجام چاپ تازه ایشان در ۱۲۲۴ انتشار یافت. اما دریغ دارم که با این همه در کار من سودمند نبیناد و نظر من در آنچه در دیباچه مجلد نخست گفته ام به هیچ وجه دگرگون نشد و همانست که آنجا نوشته ام.»

نفیسی سال ۱۳۴۲ دو جلد با عنوان «در پیرامون تاریخ بیهقی» منتشر کرد که ادامه حواشی و تعلیقاتی است که به دلیل پربکر شدن اصل کتاب در مجلدات قبلی نیاورده و ادامه حواشی را در دو جلد جداگانه و پربکر منتشر کرده است.

نگاهی به استفاده از شگردهای داستان نویسی در تاریخ بیهقی

تاریخ نگاری با مهارت های نویسندگی

گروه فرهنگ و ادبیات

ویژگی های ادبی «تاریخ بیهقی، باعث شده که این اثر بیش از کلاس های تاریخ، در دانشکده های ادبیات خوانده شود و در میان کتاب های درسی، کتاب های زبان و ادبیات فارسی حامل بخش هایی از آن به عنوان نمونه ای از سرآمدان نثر فارسی باشند. از ویژگی های تاریخ بیهقی و آنچه این اثر را از دیگر آثار کهن تاریخی متمایز می کند، این است که ابوالفضل بیهقی، تاریخ را قصه گونه و داستان وار نوشته و از این طریق بر جذابیت های اثرش افزوده است. احمد رضی، استاد زبان و ادبیات فارسی، برخی از شگردهای داستان نویسی در کار بیهقی را در مقاله ای با عنوان «داستانوارگی تاریخ بیهقی، آورده است که گزیده ای از آن را در اینجا می آوریم. استفاده بیهقی از شگردهای داستانی باعث شده است این اثر تاریخی پس از گذشت ۱۰ قرن هنوز، زنده، پرکشش و خواندنی باشد.

روایتگری

بخش مهمی از کشش متن های تاریخی و داستانی به چگونگی روایت آن ها بستگی دارد. هر چند مورخان ملزم به رعایت ویژگی های هنری و از جمله ایجاد کشش در متن نیستند، بیهقی، از آنجا که دغدغه مخاطب را دارد، مانند داستان نویسان، به طور جدی به چگونگی روایت کردن می اندیشد. او در روایت هایش همه حوادث را گزارش نمی کند، بلکه به گزینش حوادث دست می زند و با ایجاد رابطه علت و معلولی بین حوادث، ساختاری هماهنگ و یک دست عرضه می کند.

شخصیت پردازی

هر چند بیهقی با شخصیت های واقعی روبه روست و در عمل دست او برای آفرینش شخصیت ها بسته است، اهمیت کار او در این است که همچون داستان نویسان ماهر، با نشان دادن ویژگی های بیرونی و درونی شخصیت هایی همچون احمد حسن میمندى، حسنگ وزیر، بونصر مشکان و بوسهل زوزنی، چهره ای زنده و ملموس از آنان برای خوانندگان به تصویر می کشد؛ به نحوی که خوانندگان تاریخش نمی توانند نسبت به آن شخصیت ها بی اعتنا باقی بمانند. به همین دلیل ممکن است با خواندن آن نسبت به امثال حسنگ احساس ترجم و نسبت به امثال بوسهل احساس نفرت کنند. اما آنچه کار بیهقی را بیش از همه به کار داستان نویسان مانند کرده، این است که او در شخصیت پردازی، به استفاده از شیوه توصیف پسند نکرده، بلکه با استفاده از روش نمایشی، کوشیده است تا شخصیت ها را در حین عمل نشان دهد. از این رو، ما با خواندن آن روایت هنرمندانه او از کردار و گفتار شخصیت ها، می توانیم بفهمیم که آنان چه خصلت هایی داشته اند. مثلاً وقتی نحوه برخورد بوسهل زوزنی با سر بریده حسنگ را از زبان بوالحسن حربلی می خوانیم، به بد ذاتی و شرارت بوسهل پی می بریم و نسبت به شخصیت او احساس ناخوشایندی پیدا می کنیم.

نگاره ای تاریخی که بر اساس یکی از روایت های تاریخ بیهقی طراحی شده است

لحن

لحن کلی بیهقی در آن بخش که به مخاطب بازمی گردد صمیمانه، فروتنانه و احترام آمیز و در آن بخش که به نویسنده باز می گردد جدی و قرین دقت و نکته بینی است. او، به اقتضای مقام و موضوع، لحن مناسب برمیگزیند. مثلاً وقتی می خواهد حوادث جنگ را روایت کند، لحن او حماسی می شود و آنجا که داستان بر دار کردن حسنگ را گزارش می کند، لحنی ترازیک دارد و آنجا که خوش باشی ها و شادکامی های مسعود را می نویسد، لحنی شادمانه اختیار می کند. لحن در زبان گفتاری شخصیت ها نیز مورد توجه بیهقی بوده است. از لحن سخنان شخصیت ها در تاریخ بیهقی می توان تا اندازه ای به جایگاه و موقعیت آنان پی برد.

صحنه آرایی و فضاسازی

اهمیت بیهقی آن است که اولاً در تاریخ نگاری خود به بازتاب دادن صحنه هایی که حوادث تاریخی در آن اتفاق افتاده اند توجه جدی داشته است. ثانیاً تصویری که از صحنه ها عرضه کرده، روشن، زنده، دیدنی و جذاب اند. او، هرچند به دلیل سرو کار داشتن با تاریخ در آفرینش صحنه ها آزادی عمل ندارد، با استفاده از دو روشی که امروزه داستان نویسان در صحنه پردازی از آن ها بهره می گیرند (گفتار درونی و ترسیم صحنه هایی که در پیشبرد ماجرا و جذاب کردن آن ها مؤثر است به صورت زنده و گوینا) خواننده را در فضا و حال و هوای داستانی قرار می دهد. البته بیهقی بیش از همه از شیوه توصیف که در قدیم رواج داشته است کمک می گیرد. بیهقی، در صحنه پردازی حوادث، در نمونه های متعدد از شیوه ای استفاده کرده است که امروزه در داستان نویسی رواج دارد. شیوه ای که براساس آن، صحنه ها به صورت غیرمستقیم و از طریق گفت وگو یا لحن به خوانندگان القا می شود.

زاویه دید

زاویه دید، دیدگاهی است که نویسنده برای روایت حوادث و ماجراها انتخاب می کند. تاریخ بیهقی، اگر بخواهیم از نگاه منتقدان داستان ها به آن بنگریم، دارای زاویه دید متغیر یا چندگانه است. به تعبیری دیگر، می توان نمونه هایی از همه انواع زاویه دید را در این کتاب یافت. شیوه غالب در تاریخ بیهقی، زاویه دید دانای کل مفسر یا مداخله گر است. بیهقی، با استفاده از این شیوه، در قالب نویسنده همه چیزدان ظاهر می شود و در همه صحنه ها آزادانه رفت وآمد و درباره اعمال و افکار و عواطف شخصیت ها اظهارنظر می کند. او در بسیاری مواقع، زاویه دید دانای کل محدود را برمیگزیند، یعنی ماجراها را از زبان یکی از شخصیت ها روایت و از بیرون، در کار روایتگری به او کمک می کند. بیهقی گاه از زاویه دید نمایشی یا زاویه دید عینی نیز استفاده می کند، یعنی به جای شرح اندیشه ها و اعمال شخصیت ها، با روایت مکالمات، کردار و رفتار آنان را به خوانندگان می شناساند.

نگاهی به مشهد از قاب اولین سرشماری رسمی ایران

به‌مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی

مشهد در آمار های سال ۱۳۳۵

سیدیاولین سرشماری منظم ده‌ساله در ایران و به طبع آن مشهد، در سال۱۳۳۵ خورشیدی انجام شد، یعنی درست زمانی که مشهد روند خروج خود را باروی شهر را شروع کرده و در محور جنوبی و غربی به الندشت و سعدآباد رسیده بود. خندق بخش شرقی اما هنوز مرز شهر محسوب می‌شد و در شمال هم باغ‌های امین‌آباد مانع گسترش آن بودند. از لحاظ سیاسی نیز سه سال از وقایع کودتا و بازگشت شاه گذشته بود و بالاخره اولین سرشماری در ۱۰ تا ۲۵آبان اجرا شد. تا پیش از این‌هم چند گزارش جمعیتی از مشهد داریم، به‌خصوص سرشماری دقیق دانش‌آموخته دارالفنون، زین‌العابدین میرزاقاجار، که در سال ۱۲۷۵ خورشیدی جمعیت شهر را ۵۷هزارو۲۸۷نشان می‌دهد. سایر گزارش‌ها از جمعیت‌مشهد، تقریبی است. یکی ازآخرین تخمین‌های ثبت‌شده جمعیت، پیش از سرشماری، رانیز نویسنده‌گان گزارش مکتب شاپور در سال ۱۳۱۲خورشیدی ارائه کرده‌اند که در حدود ۱۵۰هزار نفر بوده است. با این پیش‌فرض‌ها ببینیم سرشماری چه اطلاعاتی درباره شهر ما در نیمه دهه چهارم قرن ۱۴ خورشیدی یعنی ۲۷سال پیش برپایمان روشن می‌کند.

- جمعیت شهر

در این سال، مشهد با ۲۴۱هزارو۹۸۹نفر جمعیت، پس از شهرهای تهران، تبریز و اصفهان، چهارمین شهر پرجمعیت ایران به‌شمار می‌رفته است. تعداد خانوارها نیز ۵۴ هزار و ۱۹۹ و ۲۱۰حد بوده است و این یعنی به‌صورت میانگین چهار یا پنج نفر در هر خانه زندگی می‌کرده‌اند، و خانه‌هایی که ۸۳ درصدش از خشت و آجر، ۹ درصدش تنها از خشت و ۵ درصدش نیز از گل بوده است. نکته جالب توجه، تعداد زیاد مستأجران است که مطابق این سرشماری، ۴۶ درصد جمعیت مشهد در خانه استیجاری ساکن بوده‌اند.

نیمی از جمعیت شهر نیز بیشتر از ۲۱سال و نیمه دیگرش کمتر از آن سن داشتند. هرم سنی شهر همچون بیشتر کشورهای جوان درحال توسعه بوده است که یعنی به ترتیب رده سنی، کمتر از ۹سال، بیشترین تعداد و بیشتر از هشتاد سال، کمترین جمعیت را داشتند، آن هم با نسبتی تقریبامساوی میان زنان و مردان.

- تعداد متأهلان و مجردان

درباره وضعیت زناشویی نیز آمده است که حدود ۷۲ درصد زنان و ۲۷ درصد مردان بالای پانزده‌ساله، دارای همسر بودند. از میان زنان، ۱۶ درصد شوهرشان فوت کرده و ۲ درصد طلاق گرفته بودند و ۱۰ درصد اصلا ازدواج نکرده بودند. اما از میان مردان بیشتر از پانزده‌ساله بدون همسر، تنها ۲ درصد همسرانشان فوت کرده و یک درصد طلاق داده و ۲۸ درصد کلا ازدواج نکرده بودند. میانگین سنی شوهران و همسرانشان نیز دلیل اصلی تعداد زیاد زنان بیوه را آشکارتر می‌کند. در گروه سنی پانزده تا بیست و چهار ساله، ۶۸ درصد از زنان، متأهل نشان داده‌شده است. در حالی که در این رده، تنها ۱۵ درصد از مردان ازدواج کرده بودند. آمار وضعیت تأهل در رده‌های بعدی سنی، گویاتر هم می‌شود؛ زیرا در گروه سنی چهل و پنج‌ساله به بالا، ۵۱ درصد زنان بیوه هستند، در حالی که در این رده، تنها ۸ درصد مردان همسرشان فوت کرده بودند و این عدد، نشان از اختلاف سنی زیاد زن و شوهرها با یکدیگر دارد.

- باسوادها و بی‌سوادهای شهر

اوضاع اجتماعی شهر با نگاهی به آمار باسوادان، روشن‌تر می‌شود؛ کمتر از یک‌سوم شهر یعنی ۳۱ درصد آن باسواد بودند که این تعداد هم بیشتر شامل سنین کمتر می‌شود. ۱۸ درصد زنان ده تا نوزده‌ساله و ۲ درصد زنان بالای ۴۵ سال باسواد بوده‌اند و در میان مردان نیز ۲۵ درصد از ده تا نوزده‌ساله‌ها و ۱۶ درصد بالای چهل و پنج‌ساله‌ها سواد داشته‌اند. این سواد هم کاملاً مربوط به تحصیلات رسمی نبوده است؛ زیرا تنها ۲۵ درصد جمعیت شهر در کلاس تحصیلات رسمی، درس خوانده بودند. حدود ۱۰ هزار نفر تا متوسطه خوانده بودند و ۱۷ نفر دانشگاه رفته بودند که باز تقریباً همگی از جمعیت مردان هستند.

- دین و مذهب در آمار ۶۷ سال پیش

وضع مذهب در این شهر مذهبی با نسبت ۹۹/۲ درصد مسلمان، خبر از یک‌دستی دین در آن می‌دهد. همچنین در آن سال ۸۵ درصد جمعیت شهر کسانی بودند که در همین مشهد دنیا آمده و شهرستان‌های مجاور، تنها ۴ درصد از این جمعیت را پر می‌کرده‌اند. از طرف دیگر، براساس این آمارنامه، ۱۰ درصد جمعیت مشهد از دیگر نقاط ایران بودند و کمتر از یک‌درصد هم غیرایرانی محسوب می‌شدند. تعداد این اقلیت نیز دقیقاً ۲ هزار و ۱۳۴ نفر نوشته شده است.

- تعداد شغلان و بیکاران

اما ببینیم اشتغال که حالا مسئله‌ای مهم در کشور و مشهد است، ۶۷ سال پیش چه وضعیتی داشته است. در شهر مشهد ۷۸ درصد (۷۰ هزار نفر) از مردان مشغول به کار بوده‌اند که از این میان، مردان بیست و پنج تا پنجاه و چهار ساله، ۹۷ درصد شغلان را تشکیل می‌داده‌اند. ۲ درصد مردان، جویای کار و ۲۰ درصد نیز که بیشتر نوجوان بودند، درحال تحصیل بوده‌اند. از میان زنان نیز ۸۰/۵ درصد بالای ده‌ساله‌ها، خانه‌دار و ۸/۲ درصد نیز شاغل بوده‌اند. حدود ۷ هزار مرد در بخش کشاورزی، حدود ۲ هزار و ۵۰۰ نفر در حوزه تولیدات صنعتی و پس از آن هم حدود ۲ هزار نفر در بخش خدمات و کمی کمتر از آن در بخش تجارت، فعال بودند. همچنین حدود ۵ هزار زن در بخش تولیدات صنعتی و کمی کمتر از آن در بخش خدمات، فعالیت می‌کردند.

این وضعیت مشهدی است که هنوز در قالب سنتی قرار داشته و تحولات اقتصادی واجتماعی در آن شدت نیافته‌است. مقایسه یک‌باره این اعداد با مشهد امروز، بدون درنظر گرفتن روند رشد، البته دقیق نیست اما خود نشان از حجم گسترده تحولات اجتماعی و اقتصادی در قرنی که گذشته است، دارد و توجیه‌کننده بسیاری از تعارضات میان‌نسلی خواهد بود.

دورنمایی از شهر مشهد / نقاشی مک گرگور سیاح/ سال ۱۲۴۹ خورشیدی

نگاهی به جغرافیای ارض اقدس و رویدادهای گذشته بر آن به قلم یک تاریخ نگار

مشهد به روایت «ابوالفضل بیهقی»

از آمدن هارون تا ورود پنهانی امام رضا^(ع) به توس

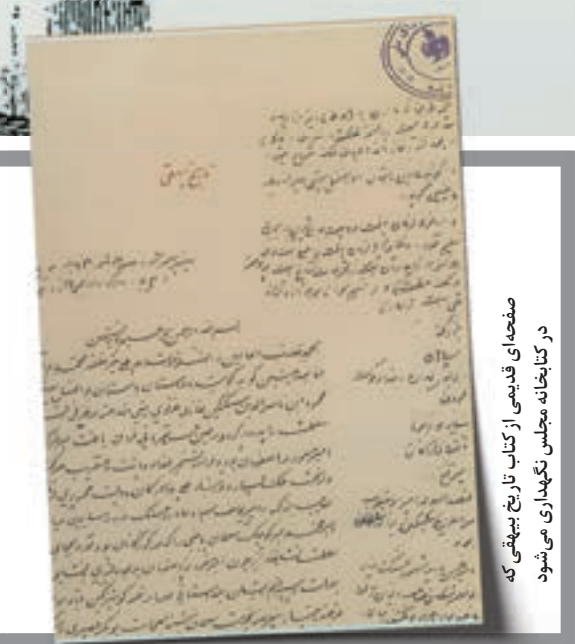
ماجرای آنجا آغاز می‌شود که ظلم و ستم «علی بن عیسی»، نماینده هارون الرشید در خراسان و دیگر ولایات شرقی خلافت عباسی، سبب می‌شود عاقبت، مردم خراسان از او و خلیفه هارون عاصی شوند و سر به شورش بردارند. خلیفه نیز برای آرام کردن اوضاع، «هرثمه بن اعین» را به‌عنوان والی جدید خراسان به مرو می‌فرستد و از او می‌خواهد والی قبلی را دست‌پسته به بغداد بفرستد اما این کار هم فایده ندارد و شورش‌های مردمی ادامه می‌یابد، آن چنان که هارون به ناچار، خود به خراسان می‌آید اما وقتی به توس (شهر نوقان) می‌رسد، اجل امانش نمی‌دهد و درمی‌گذرد. (بیهقی، ۴۱۶).

بیهقی ادامه داستان را به ورود پنهانی امام رضا^(ع) به توس می‌کشاند و

شیرین سیدیا وقتی یک مشهدی کتاب «تاریخ بیهقی» را ورق می‌زند، در میان سطرهای آن، رویدادها و ماجراهای بسیاری را می‌خواند که در شهر ودیار اورخ داده‌است. آن چنان که بعضی از آن‌ها را برای نخستین بار است که می‌شنود، روایت‌هایی که این مورخ زاده حارث‌آباد سبزوآر از مشهد زمان ورود امام رضا^(ع) و پس از آن تعریف کرده است.

کتاب ابوالفضل بیهقی، شرح حکومت ده‌ساله مسعود غزنوی است؛ پادشاهی که مرکز حکومتش، غزنین بود اما به اندازه سه سال هم در این شهر بر تخت ننشست؛ زیرا بر اساس روایت‌ها، بیش از ۱۶ هزار کیلومتر در این سال‌ها سفر کره که بخشی از این مسیر در نیشابور، سرخس، قوچان و البته توس و مشهد گذشته است.

فرار سیدن دومین سال بزرگداشت بیهقی در تقویم، سبب شد نگاهی به تاریخ مشهد از زبان این تاریخ‌نگار بیندازیم و به روایت او، شرح اتفاقاتی را که سبب شد هارون الرشید راهی خراسان شود و پس از آن علت اختلاف مأمون با امین و البته شرح سفر امام‌رضا^(ع) به مشهد را بشنویم.

مخطوط قدیمی از کتاب تاریخ بیهقی که در کتابخانه مجلس نگهداری می‌شود

ابنیه‌ای که سازند گانش را بیهقی معرفی می‌کند

این مورخ نکته‌بین چند روایت هم از نخستین ساخت‌وسازها در حرم امام‌رضا^(ع) بیان می‌کند. چنان‌که آشکار است اولین سازه حرم کنونی امام‌هشتم^(ع) همان بقعه هارونیه بوده که پس از درگذشت هارون (سال ۱۹۳ قمری) تا زمان شهادت ثامن الحجج^(ع) (سال ۲۰۳ قمری) ساخته شده است. این بنا که در قلب حرم واقع شده است، همان است که در قرون بعد، پوشش فلزی مطلاپی بر روی آن کشیده و به گنبد طلا مشهور می‌شود. پس از بقعه هارونیه، اطلاعات مستندی درباره بناهای دیگر حرم مطهر تا قبل از بیهقی نقل نشده است. درواقع بیهقی نخستین کسی است که در حدود سال ۴۵۰ قمری، اولین اطلاعات درباره سایر بناهای حرم حضرت رضا^(ع) را ثبت کرده است.

او وقتی می‌خواهد درباره والی خراسان که ازقضا او هم فردی ستمگر است بگوید، چنین روایت می‌کند: «سوری بن غنتر که آثارهای خوش وی به طوس هست، ازجمله آنکه مشهد علی بن موسی الرضا^(ع) که بویکر شهرد کدخدای فائق‌الخادم خاصه آبادان کرده بود، سوری در آن زیادت‌های بسیار فرموده بود و مناره‌ای کرد و دهبی خرید فاخر و بر آن وقف کرد» (بیهقی، ص ۴۰۶).

پس مشخص می‌شود که اولین آبادگر حرم حضرت رضا^(ع)، «فائق‌الخاصه» بوده که به توصیه پیشکار یا کدخدایش (بویکر شهرد) به آبادانی حرم پرداخته است. همچنین اولین مناره حرم را که همین گلدسته نزدیک گنبد است، سوری بن غنتر ساخته است و از اولین واقفان حرم نیز به‌شمار می‌آید. خبر دیگر بیهقی درباره اولین بناهای حرم امام‌رضا^(ع) و موقوفات آن به شرح احوال یکی از دبیران معروف مسعود غزنوی، یعنی «ابوالحسن عراقی دبیر»، برمی‌گردد. او که از عاملان اصلی حمله زیان‌بار مسعود به طبرستان بوده است، در سال ۴۲۹ قمری در غزنین می‌میرد و برپایه وصیت‌خودش، جسدش را به مشهد می‌آورند و در بنایی که پیش‌تر به این منظور ساخته بودند، دفن می‌کنند. درواقع براساس این روایت، ابوالحسن

واقفان ۳ قرآن خطی موزه آستان قدس در کتاب بیهقی

از قرن‌های چهارم و پنجم قمری سه قرآن وقفی وجود دارد که نام واقفان آن‌ها را «ابوالقاسم سیمجور» با تاریخ وقف ۳۶۳ قمری، «ابوالقاسم کثیر» به تاریخ ۳۹۳ قمری و «ابوالبرکات با تاریخ وقف ۴۲۱ قمری نوشته‌اند». نام دو تن از این واقفان بی‌شمار در تاریخ بیهقی آمده است؛ زیرا اولی برادر «علی سیمجور»، فرمانده والی روزگار سامانی است. دومی نیز ندیم مسعود و از خاندانی سرشناس است. درباره سال وقف سومین قرآن، باید کمی تأمل کرد. «ابوالبرکات کاتب» این قرآن را در ماه رمضان سال ۴۲۱ قمری تحویل مسئولان وقت آستان قدس رضوی داده، در یکی از صفحات آن توضیح می‌دهد که «علی بن حسوله نامی هم در این کار دخیل بوده است. گرچه در تاریخ بیهقی هیچ‌یک از این دو نفر معرفی نشده‌اند، خبری در آن هست که دلیل وقف قرآن مزبور در ماه رمضان سال ۴۲۱ قمری را توضیح داده است. به روایت بیهقی، وقتی سلطان مسعود پس از شنیدن خبر مرگ پدرش، از اصفهان و روی به‌سوی هرات

تصویر نقاشی شده منسوب به مسعود غزنوی در آرشو کتابخانه ملی

آن در دوره‌های مختلف، خرج قنات شود؛ و کاریز مشهد را که خشک شده بود، باز روان کرده و کاروان‌سرایي برآورده و دهبی... بر کاروان‌سرا و بر کاریز وقف کرده» (بیهقی، ص ۵۴۲). بنای گور عراقی دبیر اکنون به مسجد بالاسر شهرت دارد و درست در قسمت بالاسر بقعه مطهر (در غرب آن) واقع است و پس از بقعه هارونی و روضه منوره، قدیمی‌ترین بنایی است که در حرم ثامن‌الائمه^(ع) باقی مانده است.

عراقی نخستین فرد مدفون در حرم مطهر است که بیهقی در شرح مرگ وی نوشته است: «وصیت بکرد تا تابوتش به مشهد علی موسی الرضا رضوان... بردند به طوس و آنجا دفن کردند که مال (هزینه) این کار را در حیات خود بداده بود». بیهقی در ادامه این خط یادآوری می‌کند که ابوالحسن عراقی علاوه‌بر وقف مال، قنات‌سنابادر که در آن دوران خشک شده بود، احیا می‌کند و کاروان‌سرایي را هم وقف آن می‌کند تا درآمد

*قرآن سیمجور به شماره ۳۰۰۴ و قرآن کثیر به شماره ۹۶ در مخزن قرآن‌های خطی آستان قدس نگهداری می‌شود

توس؛ آوردگاهی برای ۳ نسل از غزنویان

بیهقی در قسمتی از کتابش، گریزی نیز به نحوه قدرت گرفتن غزنویان، به‌خصوص محمود در عنفوان جوانی می‌زند و داستان نبردی را تعریف می‌کند که میان سبکتگین (پدر محمود) و بوعلی سیمجور در توس (محدوده اندرخ و میل‌اخنگان کنونی) رخ می‌دهد. در این نبرد که یکشنبه ۲۰ جمادی‌الآخر سال ۳۸۵ قمری به وقوع می‌پیوندد، اگرچه ابتدا ضربات سختی به سپاه سبکتگین وارد می‌آید، سرانجام محمود غالب می‌شود و بوعلی سیمجور هم به رود اکنون خشک‌شده رزان می‌زند و از معرکه می‌گریزد. (ص ۱۹۹).

روایت بعدی که بیهقی خود، آن را در سفر به مشهد به چشم دیده است،

منابع:
تاریخ بیهقی،
ابوالفضل بیهقی،
به تصحیح محمد جعفر یاحقی و مهدی سیدی‌فرخند،
حدیث خداوندی و بندگی اثر محمد دهقانی،
پنج گفتار، از مهدی سیدی و مقاله، حضرت رضا^(ع) و حرم و موقوفات اولیه آن به روایت ابوالفضل بیهقی، از مهدی سیدی‌فرخند.

شوک‌های اضطرابی گذراست

دکتر امیررضا میرمحمدیان
متخصص روان‌پزشکی و نوروساینس

● شهروند: دخترم چهار سال دارد و خیلی وقت‌ها ناخن دستش را می‌خورد. الان دوماه است که ناخن‌هایش را نمی‌گیرم و هرچه تذکر می‌دهم بی‌فایده است. دخترم بچه‌سوم و مورد توجه همه است. به نظر تان چرا این کار را می‌کند؟

این مشکل هم می‌تواند به علت استرس باشد که گاهی پنهان است و شما متوجه آن نمی‌شوید. هم می‌تواند جنبه عادت داشته باشد که جایگزین عادت شیرخوردن کودکی شده است. نگران نباشید و به رویش نیاورید. جواسش را پرت کنید. مدتی از دستکش نخی هم استفاده کنید و به او آرامش دهید.

● شهروند: پسر خواهرم ۱۵ سال به پیش دبستانی ۲ می‌رود و بسیار باهوش است. ولی رغبتی برای رفتن به مهد ندارد و از کارهایی مانند حفظ کردن شعر و نقاشی بیزار است. باینکه بیشتر کلمات را به خاطر حافظه تصویری که دارد می‌تواند بخواند. البته برخوردش با مربی اش بسیار خوب است. خواهرم باردار است و پسرش به خاطر این موضوع خیلی غصه می‌خورد. حرف خودش است و کوتاه نمی‌آید. متأسفانه بعضی وقت‌ها خواهرم او را تنبیه بدنی می‌کند و سرش داد می‌زند. بعد که از او دل جویی می‌کند، مامانش را نصیحت می‌کند که نباید با من دعوا می‌کردی و سرم داد می‌زدی! این بچه فقط دوست دارد با بزرگ‌ترها معاشرت و در بحث آن‌ها شرکت کند. با توجه به بارداری مادر، خواهرزاده‌تان و خانواده‌اش نیازمند مشاوره هستند. این امکان هست که با وجود طبیعی بودن وضعیت شناختی، کودک با احساس طردشدگی عملکرد آموزشی ضعیفی داشته باشد.

● شهروند: برای برگشت دخترم از مدرسه سرویس گرفته‌ام. اما متأسفانه در دو هفته اول مهر دو سرویس عوض کرده‌است که هر دو هم تصادف کرده‌اند، همین مسئله سبب شده‌است تا دخترم به شدت از سرویس پتر سدواز صبح که مدرسه می‌رود استرس برگشت با سرویس را داشته باشد و گریه کند. خودم شاغل هستم و ممکن نیست که دنبالش بروم. امکان دارد که راهنمایی‌ام کنید. حوادث این چنینی حتی برای کودکانی که اضطراب جدایی ندارند هم می‌تواند شوک‌های اضطرابی و مقاومت‌دور شدن از والدین را ایجاد کند. ولی گذراست و کافی است برای مدتی یکی از نزدیکانتان او را تا مدرسه همراهی کند.

با تشخیص بموقع راحت‌تر درمان شویم

امیرمقدم

هیپاتیت، یک بیماری التهابی کبدی است که معمولاً بر اثر عفونت و ویروسی ایجاد می‌شود. البته علت‌های دیگری مانند بیماری خودایمنی، مصرف دارو، مواد سمی و الکل نیز در ابتلا به آن نقش دارند که سبب بروز التهاب‌های پیش‌رونده خفیف تا شدید می‌شوند و در نهایت با ایجاد مانع در عملکرد در ست و مناسب کبد، مرگ بیمار را رقم می‌زند. هیپاتیت از آن بیماری‌هایی است که هرچه اطلاع‌آنها را در باره آن بیشتر کنیم، شانس مقابله و پیشگیری از آن را بیشتر خواهیم داشت. مسئله‌ای که سبب شده‌است تا ما یک بار دیگر در هفته ملی اطلاع‌رسانی هیپاتیت به این بیماری مهم بپردازیم.

انواع هیپاتیت

هیپاتیت انواع مختلفی دارد. برخی از انواع آن، بدون پدید آوردن مشکلی جدی بهبود می‌یابند و برخی هم ممکن است مزمن باشند و سبب آسیب‌رساندن به بافت کبد، اختلال در عملکرد آن و در مواردی بروز سرطان کبد و در نهایت مرگ فرد شوند.

- هیپاتیت A، E، D، C، B
- هیپاتیت الکلی
- هیپاتیت خودایمنی
- هیپاتیت B < هیپاتیت C

هیپاتیت C و B بیشترین فراگیری را دارند. اما میزان شیوع هیپاتیت C یک درصد و هیپاتیت B حدود ۰.۳ درصد در جهان است.

۹۶٪

۹۶ درصد از مرگ‌ومیرهای ناشی از هیپاتیت مربوط به هیپاتیت B و C است.

۵۰۰ / ۱ / ۵۰۰ ایرانی

حدود ۲۰۰ هزار نفر در کشورمان مبتلایه هیپاتیت C و حدود ۱.۵ میلیون نفر مبتلایه هیپاتیت B هستند.

۵ تا ۱۰ هزار فوتی

میزان مرگ و میر ایرانی‌ها از هیپاتیت‌های ویروسی بین ۵ تا ۱۰ هزار نفر در سال است. مهم‌ترین علت آن هم نارسایی مزمن کبد، از کار افتادن آن و سرطان کبد است.

شناسایی بیماران

تاکنون فقط ۳۵ درصد از بیماران مبتلایه هیپاتیت C و حدود ۸ درصد از مبتلایان به هیپاتیت B در ایران شناسایی شده‌اند.

۲ تا ۵٪

در صورت درمان نشدن و پیگیری هر سال ۲ تا ۵ درصد از مبتلایان به هیپاتیت به سمت بیماری‌های پیش‌رونده کبدی می‌روند.

۹۵٪

۹۵ درصد از مبتلایان به هیپاتیت‌های حاد ویروسی با مراجعه به پزشک، ظرف دو تا هشت هفته به تدریج بهبود می‌یابند و زردی‌شان کامل برطرف می‌شود.

چند توصیه مهم پیشگیرانه

- هیپاتیت A بیشتر از راه غذا و آب آلوده منتقل می‌شود، بنابراین پس از استفاده از سرویس بهداشتی دست‌ها را با صابون بشویید. مواد غذایی را فقط تازه مصرف کنید. اگر از بهداشتی بودن آب اطمینان ندارید، از آب‌های معدنی شرکتی یا آب جوش استفاده کنید. در صورتی که از تمیزی و ضد عفونی بودن سبزیجات مطمئن نیستید، آن‌ها را به صورت خام مصرف نکنید. پیش از سفر به مناطقی که هیپاتیت نوع A در آنجا شایع است، واکسن HAV دریافت کنید.
- در صورتی که ناقل بیماری هیپاتیت B هستید، شریک جنسی خود را آگاه کنید و از اونیز در باره مبتلای بودن به این بیماری بپرسید، رابطه جنسی حفاظت شده با استفاده از کاندوم را تمرین کنید، از سرنگ فقط یک بار استفاده کنید. از مسواک، تیغ و لوازم مانیکور (ناخن گیر) به صورت مشترک استفاده نکنید، در صورت تمایل برای انجام کارهایی مانند خالکوبی، پیرسینگ یا طب سوزنی، از استریل بودن دستگاه و لوازم آن اطمینان پیدا کنید و اگر در معرض خطر ابتلا به این بیماری هستید، واکسن HBV دریافت کنید.
- از مصرف الکل یا هر ماده مخدر تزریقی بپرهیزید.

خانه‌داری بدون تلفات

درباره استفاده اصولی از مواد شوینده بیشتر بدانید

ملیحه ابراهیمی | خیلی زمان زیادی از خبر فوت ناگهانی یکی از بستگانمان بر اثر مسمومیت نمی‌گذرد. پسر چهارده ساله‌اش می‌گفت: «صبح که از خواب بلند شد، حالش خوب بود. سبذ نظافت را که حاوی چند ماده شوینده، فرچه و... بود را برداشت و به طرف سرویس بهداشتی رفت. کارش که تمام شد برای تمیزکاری بیشتر به سراغ حمام رفت. برخلاف چند دقیقه قبل که سروصدایش نمی‌گذاشت روی درس خواندن متمرکز شوم و مدام وسیله‌ای را در خواست می‌کرد، متوجه شدم زمان زیادی است که هیچ صدایی از حمام نمی‌آید. در ایاز کردم. روی زمین افتاده بود. به اورژانس زنگ زدم. اما انگار گاز مواد شوینده در آن فضای بسته کار خودش را کرده بود.» نمونه این اتفاق ناگوار بارها به ویژه در ایامی که سرگرم خانه‌تکانی هستیم رخ داده‌است. در حالی که اگر چند نکته کلیدی را به خاطر بسپاریم کار یا ایمنی بیشتری پیش می‌رود.

اول ایمنی، بعد کار!

قبل از آنکه دست به مواد شوینده بپیرید، رعایت چند نکته واجب و حیاتی است. برچسب روی بسته‌بندی محصول را با دقت مطالعه کنید. در این قسمت به شما هشدارهای لازم را می‌دهد. به عنوان نمونه طریقه مصرف، زمان ماندن روی سطوح، خطرات حاصل از مصرف غیر اصولی و... از ترکیب چند ماده شوینده با هم خودداری کنید.

از نگهداری این مواد شیمیایی در ظرف دیگر مثل شیشه‌های نوشابه خودداری کنید. در هنگام استفاده از تهویه مناسب محل، اطمینان حاصل کنید. از پوشاندن دهان و بینی با ماسک یا دستمال و حوله خیس فراموش نکنید. حواستان به برخی از مواد شوینده‌ای که قبلاً به آن‌ها آلرژی داشته‌اید، باشد. مواد شوینده بهداشتی را به هیچ عنوان در کنار مواد آتش‌زا و در دسترس کودکان قرار ندهید.

برای استفاده از مواد شوینده حتماً از دستکش استفاده کنید.

چه کسانی نباید با مواد شوینده کار کنند؟

- بیماران مبتلا به آلرژی
- بیماران کلیوی
- سالمندان
- زنان باردار
- بیماران پوستی
- بیماران مبتلا به آرتروز و روماتیسم
- مبتلایان به بیماری ام‌اس
- بیماران مبتلا به پوکی استخوان

۱۴ دقیقه

گاز گرفتگی ناشی از استفاده غیر اصولی از مواد شوینده باعث کاهش رسیدن اکسیژن به فرد می‌شود. سطح اکسیژن در کمتر از چهارده دقیقه افت می‌کند و منجر به تخریب مغز می‌شود.

آب ولرم بهترین رقیق‌کننده مواد شوینده است.

مواد شوینده شیمیایی به علت ترکیبات اسیدی و قلیایی ماهیت سوزانندگی به ویژه در پوست چشم دارند. استفاده مکرر بدون رعایت ایمنی باعث سوختگی ناحیه قرنیه چشم، سیسستم تنفس و پوست می‌شود.

روی برچسب مواد شوینده را با دقت بخوانید و از خرید شوینده‌های قوی حاوی آمونیاک و مواد سفیدکننده که بیشترین خطر را برای سلامتی دارند و به شدت سمی هستند خودداری کنید.

نشانه‌های مسمومیت‌های استنشاقی ممکن است در فضای در بسته دچار گاز گرفتگی ناشی از استفاده مواد شوینده شوید. این گاز گرفتگی علائمی دارد که در ادامه به آن اشاره می‌کنیم.

- تنگی نفس
- بی‌تابی
- درد در ناحیه قفسه سینه
- سرفه‌های مکرر
- سوزش چشم و گلو
- خارش در ناحیه راه‌های هوای فوقانی
- سوزش و خارش و قرمزی پوست

به دنبال جایگزین باشید

- به خاطر داشته باشید مواد شوینده‌های پاک‌کننده‌ای مثل وایتکس به سطوح رنگ شده، چوبی، گرانیتی، فلزی و وسایلی مانند عینک و ماشین ظرف شویی آسیب وارد می‌کنند. بهتر است از تمیزکننده‌های طبیعی استفاده کنید.
- برای تمیز کردن سرویس بهداشتی و حمام می‌توانید از سرکه سبب به جای مواد شیمیایی استفاده کنید.
- برای باز کردن چاه می‌توانید از آب جوش، چاه بازکن، فتر لوله و غیره استفاده کنید.

۹۰٪

بیش از ۹۰ درصد مسمومیت‌ها در منازل رخ می‌دهند که ناشی از استفاده غیر صحیح از شوینده‌ها گزارش شده‌اند.

به فرد مسموم شیر نخورانید و او را وادار به استفراغ نکنید.

حالت استفراغ به مسموم برای تخلیه مواد شیمیایی بعیده شده در برخی موارد می‌تواند بسیار کشنده باشد.

ممنوعیت‌های پاکیزگی در فضای بسته

- از پوشاندن دهان و بینی غافل نشوید.
- اگر احساس کردید حالتان مساعد نیست مضطرب نشوید.
- در محیط نفس‌های عمیق نکشید.
- فوری از محل خارج شوید.
- تمامی در و پنجره‌ها را باز کنید.
- ده تا بیست دقیقه بعد از مسمومیت مایعات بنوشید (بر خلاف تصور عموم که شیر خوب است باید گفت آب بهترین گزینه است.)
- دست‌ها، پتان را به چشم‌هایتان نمالید.
- دست‌ها، صورت و مجاری تنفسی را با آب بشویید.
- خوراکی‌های حاوی ویتامین C بخورید.
- برای تعریق به حمام یا سونا بروید.
- اگر بعد از قرار گرفتن در معرض مواد شیمیایی کمی احساس کسالت دارید، بهتر است آماده شوید و به نزدیک‌ترین پارک اطراف خانه بروید.
- پیاده روی در پارک و استنشاق اکسیژن تازه می‌تواند حالتان را بهتر کند و آلودگی‌ها را از ریه شما بیرون ببرد. سعی کنید برای یک تا دو ساعت در پارک بمانید و هوای تازه تنفس کنید.
- مصرف آب سبزیجات تازه موجب سم‌زدایی بدن می‌شود و به خروج مواد شیمیایی از بدن نیز کمک می‌کند. برای این کار می‌توانید سبزیجات تازه مثل کرفس یا جعفری را آب بگیرید و تا دو بار در روز مصرف کنید.

این اقدامات را انجام دهید: اگر شخص از بیماری خاصی رنج می‌برد و داروی خاص یا اسپری استفاده می‌کند آن‌ها را در دسترسش قرار دهید. دست و صورت فرد مسموم شده را با آب سرد بشویید.

هول نشوید

در رویارویی با فردی که دچار مسمومیت با گاز مواد شوینده شده است خون‌سردی‌تان را حفظ کنید و تا قبل از رسیدن اورژانس

ترکیب در هر شرایطی ممنوع!

مواد ترکیبی	خطر ترکیب	آسیب‌های وارده
مایع سفیدکننده (وایتکس) + الکل	تولید کلر فرم و اسید هیدروکلریک	سیستم عصبی، ریه، کلیه، کبد، چشم و پوست
مایع سفیدکننده (وایتکس) + آمونیاک	تولید گازهای سمی	دستگاه تنفسی
مایع سفیدکننده (وایتکس) + سرکه	تولید گازهای سمی	توجه: ترکیب حجم زیاد این دو ماده باعث انفجار می‌شود
مایع سفیدکننده (وایتکس) + انواع مواد تمیزکننده	تولید گازهای سمی مثل کلر	سوختگی‌های چشمی و آسیب به ریه‌ها
آب اکسیژنه + سرکه	تولید اسیدراتیک	مشکلات شدید تنفسی و بینایی
جوش شیرین + سرکه	در ظرف در بسته باعث انفجار می‌شود	تحریرات پوستی، چشم، گلو، بینی و ریه
مخلوط کردن مارک‌های مختلف شوینده‌ها و تمیزکننده‌ها با هم	چون هر شرکتی فرمول منحصر به فرد خود را دارد موجب واکنش شیمیایی نامطمئن و خطرناک می‌شود	

برای تمیزی بیشتر به هیچ عنوان مواد شوینده و ضد عفونی کننده را با هم ترکیب نکنید

عکس: مجید غزنویان - خیمه‌زار

خانواده آقای مروج با پذیرش ۳ پسر به فرزندخواندگی خانواده‌ای صمیمی تشکیل داده‌اند

زیر سقف مهربانی

سکینه تاجی

کوجه‌ای باریک در یکی از محله‌های قدیمی مشهدمارابه خانه آقای مروج می‌رساند. در خانه که باز می‌شود، حیاط کوچک چشم‌نوازی با پیچک‌های سبز روی دیوار و شمعدانی‌هایی که متین و موقر زیر باران یا ییزی نشسته‌اند، به ما خوشامد می‌گویند. جواد مروج اهنمایی‌مان می‌کند و ما از راه‌پله گوشه حیاط بالا می‌رویم.

گزارش روز

دیداری نه به قصد انتخاب

فاصله سنی بچه‌ها حدود شش ماه است. همین است که هر دو دوست دارند با هم در بغل مادرشان باشند. میثم تا چشمش به من غریبه می‌افتد، توجعش جلب می‌شود و در بهت و سکوت نگاهم می‌کند. مهدیار اما همچنان بهانه می‌گیرد و بعد که حسابی نازش خریده می‌شود، دست‌آخر ترجیح می‌دهد از روی زانوی مادرش من را تماشا کند و به حرکت انگشتانم که حالا موش شده‌اند تا بروند و قلقلکش بدهند، لبخند بزنند. بالاخره حواسش پرت می‌شود و یادش می‌رود که درحال گریه بوده است.

بچه‌ها شش ماهی می‌شود که به خانه آمده‌اند و خانواده سه‌نفره آقای مروج ناگهان پنج‌نفره شده است. اینکه بعد از سه سال، دوباره به فکر بچه افتاده بودند، موضوعی عجیب نبود. به قول خودشان از ابتدا هم قرار نبود به یک بچه اکتفا کنند. خانم رادمنش از اولین روزهای مادرشدن شروع به تعریف می‌کند، از روزی که محمدحیدر بیست و پنج‌روزه وارد زندگی‌شان

شد؛ پسر محمدحیدر سه‌ساله که شد، گفتیم وقت فرزند بعدی رسیده است. اما این‌بار با مقوله کودکان نیازمند درمان آشنا شدیم و تصمیممان را گرفتیم. وقتی رابط این کودکان با ما تماس گرفت و مشخصات میثم را گفت، بی‌چون و چرا قبول کردیم. برای ایشان عجیب بود که ما چطور بلافاصله قبول کرده‌ایم. گفتند معمولا والدین متقاضی، درباره بیماری کودکان حسابی تحقیق و پرس‌وجو می‌کنند و به اصطلاح ته‌نوی همه‌چیز را درمی‌آورند، اما شما بی هیچ حرفی قبول کردید. بعد شوخی و جدی ادامه داد: حالا که این قدر راحت قبول می‌کنید، به پذیرش یک کودک معلول هم فکر کنید. ما اولش خیلی جا‌خوردیم و هیچ تصویری از داشتن فرزند معلول نداشتیم. ایشان یک فیلم برای ما فرستاد از کودک معلولی

که پای پروتری داشت. با دیدن این فیلم، ترس ما ریخت و تابوی معلولیت در ذهن ما شکست. بعد مورد را معرفی کردند و درباره شرایطش توضیح دادند. روزی که می‌رفتیم برای دیدن مهدیار، به قصد انتخاب نبود. می‌رفتیم که پسرمان را ببینیم.

مخالفتان دیروز و عاشقان امروز

آن قدر سؤال در ذهنم می‌چرخد که نمی‌دانم از کدامان شروع کنم. از چرایی پذیرش دو کودک نیازمند درمان هم‌زمان با هم گرفته تا تأمین مخارج و واکنش اطرافیان و تغییراتی که در خودشان و زندگی به وجود آمده است. خانم رادمنش معتقد است بهزیستی مراکز نگهداری کودکان بیمار و معلول از شرایط و امکانات خوبی برخوردارند. به بچه‌ها در این مراکز درست و بموقع رسیدگی می‌شود و هیچ کمبود امکاناتی ندارند؛ آن چیزی که باعث می‌شود بهزیستی این بچه‌ها را به خانواده‌ها بسپرد، فقط و فقط برای تجربه محبت پدر و مادر است. برای داشتن آغوش امن و دائمی آن‌ها. اما خیلی از این بچه‌ها شاید حتی به دلیل یک نقص کوچک یا یک بیماری جزئی و قابل درمان، هیچ وقت متقاضی نداشته باشند و شانس داشتن یک خانواده را برای همیشه از دست بدهند.

وقتی از واکنش اطرافیان می‌پرسم، می‌گویند که نزدیکان

به اتاقی می‌رسیم که معلوم است مخصوص پذیرایی از مهمان‌هاست. اجزایی ساده دارد و اینجا هم گل‌های سبز و سرحال در گلدان‌های بزرگ اولین چیزی است که نظرمان را به خود جلب می‌کند. زیرلب ناخودآگاه می‌گویم: از خانه‌هایی که گل در آن‌هاست، نور به آسمان می‌رود. چند دقیقه بعد سیده عاطفه رادمنش، همسر آقای مروج، وارد می‌شود با دو تا بچه پتوپیچ شده تا در همین چند ثانیه راه از گزند پاییز در امان نگه‌شان دارد. تا بچه‌ها را از آغوش به زمین می‌گذارد. گریه هر دو آغاز می‌شود. این اولین مواجهه من با میثم و مهدیار، کوچولوهای پرماجرا این خانه است.

نبوده است. هم نگرانی‌هایی داشتند و هم اینکه گمان می‌کردند از سر ناچاری این تصمیم را گرفته‌اند. درحالی‌که این زوج بعد از آشنایی با روش فرزندپذیری از نیمه راه روند درمان ناباوروی می‌آید، می‌شنویم از اطرافیان که می‌گویند حالا مگر واجب بود بچه بیاورید و از این جور حرف‌ها. درحالی‌که برای پدر و مادرهای معمولی چنین حرف و قضاوتی نیست و همه می‌دانند که همه چالش‌ها طبیعی و گذراست. یا مثلا از تجربه مادرهای مثل خودم شنیدم که ما از نظر بقیه حق عصبانی‌شدن از دست بچه‌ها را نداریم و بقیه زود واکنش نشان می‌دهند تو که اعصاب نداری، چرا بچه آوردی! یا خودت خواستی و از این حرف‌ها. من همه این نظرات را قبلا در صفحات مجازی از مادران فرزندپذیر خوانده بودم و خودم را برای همه این حرف‌ها آماده کرده بودم.

رنگ‌باختن خوشی‌های سابق

از تغییرات زندگی‌شان بعد از بچه‌ها می‌پرسم. خانم رادمنش کوتاه جواب می‌دهد: بعد از بچه‌ها تازه دارم زندگی می‌کنم. آقای مروج هم می‌گوید: زندگی برای من خیلی روزمره و بی هیجان شده بود. حالا اما نه، همه چیز برای ما تغییر کرده و معنای خوشی برایمان عوض شده است. قبلا اگر

بیشتر شده است. حالا هم حضورم در خانه برای کمک به همسرم بیشتر شده است و آرامش خاطر بیشتری از باب مسائل مالی دارم. البته بگویم روزی که تصمیم به آوردن بچه‌ها گرفتیم، شرایط کاری‌ام این‌طور نبود. بعد از آمدن بچه‌ها وضع مالی‌ام تغییر کرد و مطمئنم که فقط به‌خاطر آمدن آن‌هاست که این‌طور شده است.

بله، پشیمانم!

با کمی تردید از خانم رادمنش می‌پرسم پیش آمده است پشیمان شده باشید؟ با کمی مکث می‌گوید: بله. جا می‌خورم. ادامه می‌دهد: پشیمانم که چرا زودتر برای فرزندپذیری اقدام نکردیم. یازده سال را در تنهایی سپری کردیم و تازه بعد از این بچه‌هاست که می‌فهمیم زندگی چه لذت‌هایی داشته است و ما محروم بوده‌ایم. می‌گویم کاملا درست می‌گویید، اما همه مادرها در همه‌جای دنیا حق دارند که وقتی از مسئولیت‌های سنگین مادرانه خسته می‌شوند، کمی غر بزنند! از شیطنت و انرژی تمام‌نشدن بچه‌ها تا مریضی و شب‌بیداری و مسائل دیگر. با خنده می‌پرسم شما غر که می‌زنید؟ می‌گوید: نه! از نظر بقیه ما حق غرزدن نداریم! این را از مادران فرزندپذیر زیادی شنیده‌ام، حتی قبل از اینکه خودمان جزو آن‌ها باشیم. مادران فرزندپذیر زیر نگاه دائمی آدم‌های اطرافشان هستند. همه گمان می‌کنند که آن‌ها آدم‌هایی خارق‌العاده و خستگی‌ناپذیرند. من خودم آدمی درون‌گرا هستم که خیلی اهل درد دل کردن نیستم، اما این را به‌صورت کلی می‌گویم، ما والدین فرزندپذیر نمی‌توانیم یک غریبی قضاوت بزنیم!

نه تنها والدین فرزندپذیر که حتی بچه‌هایشان هم خیلی بیشتر از بچه‌های معمولی دیگر در معرض قضاوت اطرافیان قرار می‌گیرند. مادر از این موضوع خیلی دل‌خور بود. مثلا دعوی بین بچه‌ها یا تغییر رفتار بچه بزرگ‌تر که با ورود بچه تازه به خانواده بروز می‌کند، رفتار طبیعی و بدیهی کودکان است، اما هیچ کس انتظار دیدن چنین چیزی را بین بچه‌ها ندارد. بقیه فکر می‌کنند یک معضل و مشکل بزرگ و حل‌نشدنی است، درحالی‌که به گفته خانم رادمنش، والدین آگاه می‌دانند که همه چیز طبق روال عادی و طبیعی خودش پیش می‌رود و جای نگرانی نیست؛ وقتی بین بچه‌ها چالشی به وجود می‌آید، می‌شنویم از اطرافیان که می‌گویند حالا مگر واجب بود بچه بیاورید و از این جور حرف‌ها. درحالی‌که برای پدر و مادرهای معمولی چنین حرف و قضاوتی نیست و همه می‌دانند که همه چالش‌ها طبیعی و گذراست. یا مثلا از تجربه مادرهای مثل خودم شنیدم که ما از نظر بقیه حق عصبانی‌شدن از دست بچه‌ها را نداریم و بقیه زود واکنش نشان می‌دهند تو که اعصاب نداری، چرا بچه آوردی! یا خودت خواستی و از این حرف‌ها. من همه این نظرات را قبلا در صفحات مجازی از مادران فرزندپذیر خوانده بودم و خودم را برای همه این حرف‌ها آماده کرده بودم.

● خون یا محبت؟ این زوج وقتی که هنوز والدگری را تجربه نکرده بودند، از خانواده‌های فرزندپذیر دسته‌بندی خاصی در ذهنشان داشتند: یک دسته افرادی که کودکی را به سرپرستی گرفته بودند و از ترس قضاوت این فرزندخواندگی را پنهان یا کتمان می‌کردند، دسته‌ای دیگر که به دلیل امر خیر و ثواب اخروی کودکانی را پذیرفته بودند و زمانی که از آن‌ها سؤال می‌شد، به ثواب و بهره معنوی کارشان اشاره می‌کردند. اما یک روز که همکار آقای مروج با خوش‌حالی اعلام کرد دختری را به فرزند ی گرفته و از امروز پدر شده است و با افتخار عکسش را به همکاران نشان می‌داد، بی‌آنکه ذره‌ای شرم یا ترحم در کلام و رفتارش باشد، دیدند دسته سوم ی هم هست و از آن روز تصمیم گرفتند که جزو این دسته باشند. اما معتقدند نگاه خیلی از مردم همچنان نادرست است و نمی‌شود آن را عوض کرد: هنوز از آشناهای دور هستند که بعد این همه مدت اگر ما را ببینند، بابت بچه‌ها تبریک می‌گویند، اما آخرش می‌گویند آن‌شاء... دامن خودتان سبز شود! من جوابی ندارم برای این حرف. مگر این‌ها بچه‌های خودمان نیستند؟ مگر مادر بودن غیر از همین است که من هستم؟ من که گاهی واقعا یادم می‌رود خودم این بچه‌ها را به دنیا نیاورده‌ام. آقای مروج در تکمیل حرف همسرش می‌گوید: ببخشید که این لفظ را به کار می‌برم، اما واقعا مسخره است که بعضی‌ها می‌گویند این بچه هم خون من نیست! با خون چه کار داریم آخر؟ چیزی که آدم‌ها را به هم وصل می‌کند، خون نیست، محبت است. جالب است که الان خیلی‌ها این نظر را دارند که محمدحیدر شبیه من شده است! محبت حتی شاید ظاهر ما را شبیه هم کند.

خانم رادمنش به عنوان حرف آخر می‌گوید: من زنان زیادی را دیده‌ام که در فرایند درمان ناباوروی در حسرت و آرزوی بچه هستند. دلم می‌خواهد بروم و به تک‌تکشان بگویم اگر حاضرند این فرایند فرسایشی با آن هزینه‌های گزاف و دردهای جسمی و روحی را تحمل کنند، یک‌بار هم به این روش بچه‌دارشدن فکر کنند. به‌نظرم فرقی نمی‌کند. من به‌شکل زیستی مادر نشدم، اما مگر مادری همین نیست که همه وجود جوری به بچه وصل می‌شود که زندگی را حتی یک لحظه بدون او نمی‌توانی تصور کنی؟! الان طرح‌هایی هست با عنوان «مهمان» و «امین موقت»، که خانواده‌ها می‌توانند برای مدتی کودکی را مهمان خانه خود کنند. فرصت مناسبی است که از طریق آن هم بتوانند شرایط خودشان را برای فرزندپذیری محک بزنند و هم تجربه خوبی برای خودشان و آن کودک باشد. تصور ما از مادر، یک آغوش گرم است. کاش همه بچه‌ها تجربه چنین محبتی را داشته باشند، اما می‌خواهم بگویم اگر قرار است آغوش گرمی داشته باشیم برای بچه‌های بی‌سرپرست، آن را از کودکان بیمار و معلول دریغ نکنیم، آن‌ها چه‌بسا که بیشتر طالب مهر مادری باشند.

صفات یاران امام زمان(عج) در آیینہ آیات قرآن

آیات و روایات زیادی در باب امام‌عصر^(عج) وجود دارد که برخی به زمان ظهور و کیفیت ظهور حضرت و برخی به ویژگی‌های یاران ایشان و مأموریت و رسالت آن‌ها اشاره می‌کند. ازجمله روایاتی که به ارتباط آیه۱۴۸ سوره بقره یا وجود اقدس امام‌زمان^(عج) اشاره می‌کند، حدیث ابن ابی عمیر است که در آن امام‌صادق^(ع) مراد از خیرات را در عبارت «فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ» امر ولایت دانسته‌اند. آن‌گاه درباره تعبیر «أَنْتُمْ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ ا... جُوعِیاً» فرمودند: «ایشان ۳۱۳ نفر اصحاب امام عصرند. به خدا قسم آنان همان امت شمرده‌شده(معدوده) هستند که در یک ساعت همچون ابرهای پاییزی که پراکنده‌اند و به‌هم متصل می‌شوند، گردهم می‌آیند». در این آیه شریفه، تأکید معصومین بر تطبیق کلمه خیرات با امر ولایت، گویای این نکته است که در مسیر بندگی ذات اقدس حضرت حق، وابستگی هرچه بیشتر به مقام ولایت و سرسپردگی در آستان حضرات معصوم، نقش کلیدی دارد.

تاریخ‌نیز گواهی می‌دهدبیشترین آسبیبی که از صدر اسلام تا به امروز متوجه جامعه اسلامی شده است، از وابستگی نداشتن به ولایت نشئت گرفته است. نتیجه این تحلیل، آن است که همه اصحاب امام‌زمان^(عج) که خدا در هنگام ظهور آن‌ها را گردهم جمع می‌کند، یک جهت و نقطه هدف دارند که خداوند آن را تعیین کرده است. در برخی از آیات قرآن هم به شهادت روایات معصومان^(ع) از صفات یاران امام‌زمان صحبت شده است، مثلاً از آیه۱۵۵ سوره بقره به‌عنوان هفتمین آیه مهدوی قرآن کریم که حسب‌نص روایات بیانگر علائم ظهور امام‌زمان مطابق تحلیل‌های بیان شده‌است، می‌توان ویژگی‌های یاران حضرت‌ولی‌عصر^(عج) را استفاده کرد. در روایات ائمه‌به این‌نکته اشاره شده‌بود که پس از بروز امتحان‌های مختلف الهی، صابران در این عرصه‌های امتحانی را به ظهور امام‌زمان^(عج) بشارت ده. سپس در آیه بعد، صابران را کسانی معرفی می‌کند که در هنگام مواجهه با مصیبت‌ها می‌گویند: «ما از آن خداییم و به‌سوی او بازمی‌گردیم». با وجود اینکه در بین ما چنین رایج شده است که عبارت «إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَیْهِ رَاجِعُونَ» را در مقام مواجهه با خبر مرگ افراد استفاده می‌کنیم، درحقیقت این عبارت، شعار انسان‌هایی است که در عرصه حیات و زندگی، خدا را محور اساسی می‌دانند و به‌مدیریت تام‌وتمام جهان توسط پروردگار باور یافته‌اند. لذا در مواجهه با مصائب و گرفتاری‌های زندگی نیز این باور خود را با بیان این جمله، بروز و ظهور می‌دهند، بنابراین طبق این آیه شریفه، از برجسته‌ترین خصوصیات یاران امام‌زمان که در برخی دیگر از آیات مهدوی قبل هم بدان اشاره شد، خدامحوری در زندگی است.

در آیه۱۵۵ سوره بقره، جلوه دیگری از صفات یاران امام‌زمان^(عج) نیز بیان شده است و روایت دیگری که مواجهه مردم با عرصه‌های مختلف امتحان‌های پروردگار را جزو نشانه‌های قیام حضرت مهدی^(عج) معرفی می‌کند، روایت محمدبن‌سلم از حضرت صادق^(ع) است. امام‌صادق^(ع) در این روایت می‌فرماید: «پیشاپیش قیام قائم، نشانه‌هایی خواهد بود، گرفتاری‌هایی که از جانب خدا برای بندگان مؤمنش است: «ان قدام اقیام»[لقائم علامات، بلوی من ا... تعالی لعباده المؤمنین». محمدبن‌مسلم می‌گوید از حضرت پرسیدم: «آن گرفتاری‌ها چیست؟» امام با اشاره به آیه مورد بحث فرمودند: «یعنی حتما مؤمنان را به چیزی از ترس یعنی از پادشاهان فلان خانواده در پایان سلطنتشان و گرسنگی یعنی با گرانی قیمتشان و کمبود ثروت‌ها یعنی تباهی بازرگانی و کم‌سودبودن تجارت‌ها، و جان‌ها یعنی مرگ زودرس و میوه‌جات یعنی کم‌شدن کشاورزی و کمبود برکت میوه‌ها آزمایش خواهیم کرد و در چنین هنگامی به بردباران مژده بده به خروج حضرت قائم^(عج)». آنچه در این‌نوبت در تحلیل روایت باید به آن توجه‌شود، این است که امام‌صادق^(ع) مخاطب پروردگار در آیه مورد اشاره را مؤمنان معرفی می‌کنند که در فرهنگ کلمات اهل‌بیت^(ع) بر شیعیان اطلاق می‌شود، بنابراین ابتلائات و آزمایش‌های پیش‌گفته برای کسانی است که معتقد به امام‌زمان^(عج) و منتظر فرج آن‌ حضرت هستند. ازسوی دیگر در جای خود تبیین شده است که هدف از امتحان‌های الهی، رشد‌دادن و تربیت انسان‌هاست، لذا معلوم می‌شود که مواجهه مؤمنان با عرصه‌های امتحان در هنگامه نزدیک‌ظهور، برای رشد یافتن ایشان و آماده کردن زمینه‌های ظهور حضرت است که همانا با صبر و مقاومت در برابر ابتلائات تحقق می‌یابد. از خداوند بزرگ می‌خواهیم که همه ما را بر ایمان به وجود امام عصر^(عج) و دعا کردن برای ظهور ایشان، ثابت‌قدم بدارد و ما را از یاران حضرت قرار بدهد. ان‌شاء...!

برگرفته از خطبه‌ای نماز جمعه مشهد

تنظیم: حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

بپرس و بدان

حکم لقاح مصنوعی

در این ستون به پرسش‌های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم‌داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید پرسش‌های خود را به‌شماره پیامک ۷۲۸۹-۳۰۰ با ما در میان بگذارید.

● **سؤال:** تعدادی از زوجها به دلایل طبی، بیجه‌دار شدنشان به‌طور طبیعی امکان‌پذیر نیست و چه‌بسا از جنین‌های منجمد در بانک جنین استفاده می‌کنند. حال سؤال‌الاتی در این زمینه مطرح است: ۱. قرار دادن جنین(حاصل از تلقیح تخمک و اسپرم زوجین شرعی) در رحم زن غریبه چه حکمی دارد؟ ۲. آیا رضایت زوجها صاحب جنین، معتبر است؟ ۳. آیا در صورت مرگ زوجین صاحب جنین، جلب رضایت وراث لازم است؟ ۴. دریافت وجه در قبال اهدای آن جنین، چه حکمی دارد؟ ۵. پس از تولد، والدین حقیقی نوزاد چه کسانی هستند؟ ۶. اگر نوزاد بعد از تقسیم ارث والدینش متولد شود، تکلیف ارث او چه می‌شود؟ ۷. وضعیت محرمیت، حضانت، ولایت و نفقه این کودک، چگونه خواهد بود؟

● **پاسخ اجمالی:**

بیشتر مراجع تقلید، تلقیح مصنوعی و قرار دادن جنین در رحم زنی دیگر(غیر از صاحب تخمک) را -به خودی خود- حرام ندانسته و اقدام به آن را در صورت ضرورت، جایز شمرده‌اند، البته برخی فقها این کار را صرفاً در صورتی جایز می‌دانند که بین صاحب اسپرم و صاحب رحم، عقد ازدواج -به‌صورت موقت یا دائم و با رعایت شرایط آن- صورت گیرد. درباره احکام مرتبط با این موضوع، بین فقها اختلاف نظر است.

● **آیت...العلظمی خامنه‌ای**

فی‌نفسه اشکال ندارد، ولی باید از مقدمات حرام از قبیل نگاه و لمس حرام و غیر آن‌ها اجتناب شود.

رضایت ولی جنین لازم است.

اگر ولی شرعی موجود باشد، باید با رضایت او باشد.

توسط ولی شرعی اشکال ندارد.

صاحب تخمک و اسپرم، والدین فرزند هستند.

با توجه به اینکه در زمان فوت مورث جنین موجود بوده است، در صورتی که کامل شود و زنده متولد شود، ارث می‌برد و سهم‌الارث او از سهم‌الارث بقیه ورثه، کسر می‌شود.

به صاحب تخمک و اسپرم، محرم است و اگر از صاحب رحم شیر خورده باشد، به صاحب رحم و هر کسی که به فرزند او محرم است و نیز به شوهر او محرم است و ولایت او با صاحب اسپرم است.

● **آیت...العلظمی سیستانی**

تلقیح مصنوعی اسپرم زوج با تخمک زوجه و کاشت آن در رحم زن غریبه به خودی خود حرام نیست، ولی از این جهت که تلقیح مصنوعی غالباً همراه با دیدن بدن زن یا لمس و نگاه به آن است، حرام می‌شود، لذا در غیر حال ضرورت، مراجعه‌کننده مجاز به دیدن بدن زن نیست.

در هر حال، چنانچه بچه‌ای متولد شود، انتساب او به‌زوجه(صاحب تخمک) یا به صاحب رحم، محل اشکال است. بنابراین -به احتیاط واجب- لازم است در مسئله ارث بین آن‌ها مصالحه صورت گیرد و از این نظر که صاحب تخمک، همسر پدر بچه است، محرم بچه می‌باشد و همچنین صاحب رحم(مانند مادر) محرم بچه است و از طرف دیگر زوج(صاحب اسپرم) پدر شرعی او محسوب می‌شود.

ادامه دارد...

مروری بر آنچه علما درباره شفاعت و توسل و شبهات مربوط به آن گفته‌اند

توسل؛ ریسمان محکم اجابت

آئمه‌مستقیمی یکی از اعتقادات مهم شیعی که در سربال دشمنی‌های وهابیت، جزو سکناس‌های اصلی برای حمله به ما قرار دارد. مسئله توسل است و به‌واسطه آن شیعیان را به شرک متهم می‌کنند. در حالی که با کمی سواد قرآنی و تأمل در سیره معصومان، اصالت، حقانیت و اعتبار این باور مشخص می‌شود. از این‌رو مروری کرده‌ایم چیستی و چرایی توسل و نیز پاسخ‌هایی را که علما به شبهات در این باره داده‌اند.

شرط اجابت دعا‌های ما

توسل به‌عنوان یکی از اصطلاحات علم کلام، به معنای واسطه قرار دادن عمل یا شخصی در پیشگاه خداست. انسان در این عالم اسباب به‌خاطر نیازهایش ناچار است از سبب‌ها استفاده کند، لذا خداوند متعال در آیه۳۵ از سوره مبارک مائده می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ... وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ» یعنی وسیله‌ای برای تقرب به خدا بجوید، در روایات پیامبر اکرم^(ص) و امامان معصوم^(ع) نیز بر لزوم توسل به اولیای الهی هنگام دعا تأکید شده است، چنان‌که از رسول‌خدا^(ص) نقل است: «هر دعایی محبوب است تا اینکه بر محمد و آل محمد درود فرستاده شود»(میزان الحکمه، ج ۴، ص ۱۶۶۲). یعنی صلوات بر پیامبر^(ص) و اهل بیت ایشان از مهم‌ترین وسایل نزدیکی به خداوند و بهره‌مندی از الطاف اوست.

دیدگاه آیت... طباطبایی درباره توسل

با وجود شبهاتی که وهابیت در موضوع توسل به مسلمانان به‌ویژه شیعیان وارد می‌کند، پاسخ‌هایی که علما به این شبهه داده‌اند، نه‌تنها باب شبهات را می‌بندد، بلکه ضرورت‌های دینی این باور را ثابت می‌کند، برای مثال علامه طباطبایی^(ره) در تفسیرالمیزان آورده است: «کسانی که به اهل شفاعت یعنی به اولیای خدا متوسل می‌شوند، کارشان بدون دلیل نیست. آن‌ها می‌دانند که اولا خدای تعالی در کلام مجیدش به افرادی که مرضی درگاهش باشند، مقام شفاعت داده و فرموده است: «وَلَا يَفْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ وَرَثَةِ الشَّاعَةِ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ»(زخرف، ۸۶) و اگر در درخواست‌هایشان، خدای تعالی را به جاه آن حضرات و به حق آنان سوگند می‌دهند، در این عمل خود، دلیل دارند و آن کلام خود خدای تعالی است که می‌فرماید: «وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْغُورَسِلِينَ إِذْهُمْ لَهُمُ الْمُنْصُورُونَ* وَإِنْ جُحِدْنَا لَهُمُ الْعَالِيُونَ»(صافات، ۱۷۱-۱۷۲) و نیز می‌فرماید: «إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا»(اعراف، ۵۱) و اگر آن حضرات را تعظیم می‌کنند و با زیارت قبورشان و بوسیدن ضریحشان، به آنان اظهار محبت می‌کنند و به تربت آنان تبرک می‌جویند، برای این است که این اعمال را مصادیقی برای تعظیم شعائر می‌دانند و به به آیه شریفه «مَنْ عَظَّمْ شَعَائِرَ... فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ»(حج، ۳۲) و آیه مودت به‌ذی‌القربی و به آیات دیگر و روایات سنت، تمسک می‌کنند.

پاسخ حجت‌الاسلام والمسلمین قرائتی به شبهه افکنان

حجت الاسلام والمسلمین قرائتی نیز در این باره می‌گوید: در آیه ۱۳۱ سوره اعراف، خداوند می‌فرماید: بنی اسرائیل به موسای نبی^(ع) این چنین می‌گفتند: «وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِنَمُوتَ بِهَا فَمَا نَعْلَمُ لَكَ بِنُؤْمِنِينَ» گفتند: «هرگونه آیه و معجزه‌ای که به وسیله آن ما را سحر کنی، برای ما بیابوری، ما به تو ایمان آورده نیستیم». مفسر قرآن و صاحب تفسیر «نور»، این آیات را پاسخی به وهابیانی می‌داند که توسل را شرک می‌دانند و در این باره می‌گوید: وهابی‌ها توسل را شرک می‌دانند، یا حسین و یا ابوالفضل را شرک می‌دانند. یهودیانی که بالاترین درجه لج‌بازی را داشتند به موسی^(ع) می‌گفتند هزار تا معجزه هم بیابوری ایمان نخواهیم آورد. وقتی گیر کردند، گفتند: «یا فُوسِی اذْغ لنا، یا موسی! در حق ما دعا کن». این آیه پاسخ خوبی برای وهابیانی است که می‌گویند توسل غلط است.

توسل در فرهنگ قرآن

در نگاه قرآن کریم، تقرب به‌خدای متعال با وسایل گوناگون، امکان‌پذیر است، ازجمله با اسمای حسنای الهی که در آیه ۱۸۰ سوره مبارک اعراف به خواندن خداوند به وسیله آن‌ها فرمان داده شده است: «وَاَلْأَسْمَاءُ الْخُسْنَىٰ فَادْعُوهَا» و در دعا‌های پرشماری که از اولیای الهی نقل شده، به آن عمل شده است. همچنین از آیه ۱۰۳ سوره آل عمران برمی‌آید که توسل به حبل... نیز جایز است که از حبل...، به قرآن، اهل‌بیت^(ع) و طاعت تفسیر شده است، چنان‌که در آیه۱۶ همین سوره، ایمان وسیله درخواست بخشش گناهان از زبان مؤمنان معرفی شده است: «الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اِنَّا ءَامَنَّا بِالْغَاغِرِ لَنَا ذُنُوبُنَا، وَ در آیه ۱۰ سوره حشر، درخواست ایشان درباره بخشش برادران ایمانی خود نیز گزارش شده است: «يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِاخْوَتِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَنِ». بیشتر مسلمانان به‌ویژه شیعیان، توسل به انبیا و اولیای الهی را یکی از مصادیق روشن وسیله و مایه نجات می‌دانند، ولی برخی مسلمانان درخواست حاجت از ائمه^(ع) و استاثه به آنان را بدعت و شرک می‌شمرند. در جواب آنان گفته شده است که درخواست کمک از پیامبر اکرم^(ص) مربوط به زمان ایشان بوده است، پس بدعت نیست و چون در توسل، اولیای الهی وسیله محسوب می‌شوند به‌طور مستقل از آن‌ها سؤال نمی‌شود. منافاتی با توحید ندارد و شرک محسوب نمی‌شود.

بازخوانی نگاه

آیت... سبحانی درباره توسل

ایشان می‌گوید این تصور که توسل به غیر خدای سبحان، به منزله خداپنداشتن او و عبادت غیر خداست، به‌دودلیل باطل است، اول: اگر توسل به دعای پیامبر^(ص) و به خود او و به حق او شرک بود، لازم بود هر توسلی حتی توسل به دیگران در امور عادی هم شرک باشد. درحالی که بی‌شک چنین نیست؛ زیرا همه از نوع توسل به اسباب است، چه اسباب عادی چه غیرعادی، طبیعی یا غیرطبیعی. دوم: عبادت و خضوع در مقابل دیگری به‌عنوان آن است که او خدا یا پروردگار است یا کارهای خدا به واسطه او سپرده شده است. در توسل به پیامبران و صالحان و شهدا هیچ‌یک از این قیده‌ها نیست، بلکه از این نظر به آنان توسل می‌شود که بندگان مورد احترام خدایند و دعای آنان نزد خداوند سبحان، مستجاب است یا اینکه خودشان و حق ایشان نزد خداوند، منزلتی دارند و توسل به آنان، در دای رحمت الهی را به جوش و خروش می‌آورد. چگونه توسل به پیام‌آور توحید، شرک است، درحالی که به او از این نظر توسل می‌جویند که با شرک مبارزه کرد و بنیان شرک را درهم ریخت؟(گردآوری از کتاب سیمای عقاید شیعه، آیت...العلظمی جعفر سبحانی، مترجم: مواد محدثی، ص ۱۴۵).

دشمنی وهابیت با توسل

وهابی‌ها، زیارت قبر نبی اکرم^(ص) و توسل به انبیا و صالحان، تجدیدنای قبر اولیای الهی، نذر کردن، تبرک‌جستن حتی برگزاری جشن به‌مناسبت تولد پیامبر اسلام^(ص) را بدعت می‌شمارند. با وجود آنکه از علمای سلف کسی به حرمت توسل قائل نبوده و نیز آن را از مسائل اعتقادی به‌شمار نیاورده است، این تبییه در قرن هشتم و همچنین پیروان وی با بدعت و شرک دانستن توسل و استدلال بر آن به آیه «مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَيْهِ... رُفْقَى، و آیاتی که از خواندن جز خدا نهی یا سرزنش کرده‌اند، به تثبیت پایه‌های این اعتقاد نادرست پرداختند. آن‌ها به این نکته توجه نمی‌کنند که در توسل به پیامبر^(ص)، ایشان هرگز مشمول پرستش و نیز دعا و درخواست قرار نمی‌گیرند، بلکه آن حضرت تنها وسیله درخواست از خداوند هستند و همه شیعیان بر این باورند که اگر فردی به الوهیت (الهی بودن) پیامبر^(ص) یا ائمه^(ع) اعتقاد داشته باشد یا آن‌ها را شرک خدا در صفات و افعال بداند، مشرک و نجس است و باید از او اجتناب شود.(مناظرات فی العقائد والاحکام، ج ۲، ص ۲۳-۲۶).

موضع آیت... مکارم شیرازی

موضوع توسل به پیامبر^(ص) و اولیای دین یعنی آن‌ها را وسیله و شفیع در درگاه خدا قرار دادن، مطلبی است که نه با حقیقت توحید منافات دارد نه با آیات قرآن مجید، بلکه تأکید وی است بر توحید و اینکه همه چیز از ناحیه خداست. در آیات قرآن نیز بارها به‌موضوع شفاعت و همچنین استغفار و طلب آمرزش پیامبر^(ص) برای مؤمنان اشاره شده است، با این حال بعضی دور افتادگان از تعلیمات اسلام و قرآن، اصرا دارند هرگونه توسل و شفاعتی را منکر شوند و برای اثبات مقصود خود، دست‌و‌پزهای پیدا کرده‌اند، ازجمله آیه «وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ ا... اِخْدَاء»(جن، ۱۸). آن‌ها می‌گویند: «مطابق این آیه، قرآن دستور می‌دهد: نام هیچ‌کس را همراه نام خدا نبرید و جز او را نخوانید و شفاعت نطلبید!، ولی انصاف این است که این آیه هیچ ارتباطی را مطلب‌ان هاندارد، بلکه هدف از آن نفی شرک، یعنی چیزی را هم‌ردیف خدا در عبادت یا طلبیدن حاجت، قرار دادن است. اگر انسان از انبیای الهی شفاعتی بخواهد یا تقاضای وساطت در درگاه پروردگار کند، نه‌تنها قرآن آن را نفی نمی‌کند، بلکه گاه خود پیامبر^(ص) را به این معنی دعوت می‌کند و گاه به دیگران دستور می‌دهد که از پیامبر^(ص) شفاعت بخواهند. در آیه ۱۰۳ سوره مبارک توبه می‌خوانیم: «خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّ صِلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ» از اموال آن‌ها زکات بگیر تا به وسیله خدا یا پروردگار است یا کارهای خدا به واسطه او سپرده شده است. دعای کن که دعای توبه آرامش آن‌هاست، و در آیه۹۷ سوره مبارک یوسف از زبان برادرانش خطاب به پدر می‌خوانیم: «يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ، ای پدر! برای ما استغفار کن که ما خطا کار بودیم». یعقوب نیز این تقاضا را نه‌تنها انکار نکرد، بلکه به آن‌ها قول مساعد داد و گفت: «سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي» به‌زودی برای شما از درگاه خداوند، تقاضای آمرزش می‌کنم». لذا موضوع توسل و شفاعت طلبیدن با این مفهوم، از دستورهای صریح قرآن است(گردآوری از تفسیر نمونه، آیت...العلظمی مکارم شیرازی، ج ۲۵، ص ۱۲۳).

گفت وگو با دبیر سی وسومین جشنواره تئاتر خراسانرضوی درباره جزئیات مهم ترین رویداد تئاتری استان

تئاتر استان در مسیر تحول

الهام ظریفیان

روز شمار مهم ترین اتفاق تئاتری استان، یعنی جشنواره تئاتر خراسان رضوی، با شروع فراپند انتخاب آثار از بین بیش از شصت گروه متقاضی حضور در جشنواره سی وسوم آغاز شده است. سال گذشته یازده اثر از گروه های نمایشی شهرهای مشهد، سبزوار، تربت حیدریه، خواف، قوچان و طر قبه شانندیز به بخش مسابقه جشنواره سی و دوم راه یافتند. اما این جشنواره در سال گذشته با یک تفاوت مهم کار خود را به پایان رسانید و آن هم اعلام نام دبیر جشنواره امسال بود. به این ترتیب محمد جهان پا که دبیری جشنواره سی و دوم را در سالی پر از اتفاقات سیاسی عجیب و غریب با حواشی فضای هنری برعهده داشت، برای جشنواره سال بعد هم ایقا شد. جهان پا نامی آشنا در تئاتر خراسان رضوی است. او با بیش از بیست سال حضور در صحنه تئاتر مشهد در عرصه های مختلف بازیگری، نویسندگی و کارگردانی، هنر خود را به اثبات رسانده است و حالا بیش از همیشه دغدغه این را دارد که نسل جوان و تازه نفس را برای ورود به تئاتر مشهد تشویق کند. با این هنرمند مشهدی گفت وگو کرده ایم و از او درباره جزئیات برگزاری سی وسومین رویداد تئاتری مشهد و اوضاع و احوال مرتبط با آن پرسیده ایم. این گفت وگو را ادامه می خوانید.

● پارسال برای اولین بار بود که دبیر جشنواره بعدی در اختتامیه مشخص می شد و این اتفاق مثبتی بود چون همیشه دبیران جشنواره ها از این گلایه داشتند که دبیری آن ها خیلی دیر اعلام شده است و فرصتی برای برنامه ریزی نداشته اند. از این فرصت چگونه استفاده کرده اید؟

ما در همان روزهای نخست، فعالیت دبیرخانه را آغاز کردیم. باتوجه به شیوه نامه ای که هرسال از طرف مرکز هنرهای نمایشی در اختیار دبیرخانه قرار می گیرد، برنامه ریزی های مختلفی انجام دادیم. فرایند انتخاب آثار متقاضی برای جشنواره سی وسوم از ۲۳مهر تا ۵ آبان است. بخشی از این آثار که متعلق به تئاتر شهرستان هاست در همان شهرستان ها و بخشی در مرکز استان مورد داوری قرار خواهد گرفت.

● ولی امسال حتی دیرتر از سال پیش شروع کردید. پارسال این موقع با دبیران سال ها گذشته و پیشکسوتان جلسات هم اندیشی و تبادل نظر گذاشته بودید.

دیر شروع نکردیم. ما حتی فراخوان را بسیار زودتر از شهرهای دیگر در سایت ایران تئاتر، قسمت خراسان رضوی بارگذاری کردیم. فکر می کنم جزو معدود استان هایی باشیم که ثبت نام مجازی را راه اندازی کردیم تا برای شهرستان ها هزینه تشرای نکنیم. جلسات متعددی با مدیران عالی فرهنگی شهر برگزار کردیم و مانند سال های قبل حضور این سازمان ها را در بخش جوایز خواهیم داشت. اکنون پرورش کفری در حمایت از بازیگران کودک ونوجوان، حوزه هنری در عرصه تئاتر حماسی، اداره امور هنری شهرداری در زمینه فرهنگ

شهروندی و موسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی جایزه ویژه ای برای آثار مبتنی با سیره حضرت رضا^ع اهدا می کند. همین طور مبلغ ۵۰ میلیون تومان جایزه نقدی از طرف معاونت فرهنگی سپاه امام رضا^ع به گروهی تقدیم خواهد شد که اثر نمایشی خود را براساس انتشارات نشر ستاره های این معاونت طراحی کرده باشد. ما تمام فعالیت هایمان را طبق برنامه ریزی انجام می دهیم. امسال سعی کردیم با هیاهوی کمتری برنامه های جشنواره را اطلاع رسانی کنیم. با توجه به دغدغه هایی که از سال گذشته داریم، می خواهیم کمترین حاشیه را داشته باشیم. برای همین سعی کردیم که تا نزدیک شدن به تار یخ اصلی جشنواره، اخبار را با احتیاط بیشتری ارائه کنیم.

● دلایلش این نبود که امسال درگیر اثر خودتان بودید؟ اصلا. به جرئت می توانم بگویم اولویت من با کیفیت و سالم برگزار شدن این جشنواره است. دبیرخانه فعال است و فعالیت های خود را انجام می دهد. من به عنوان بازیگر و کارگردان تولیدات خود را نیز دارم، اما طی زمان بندی مشخصی که از قبل داشتیم، کار را پیش بردیم. گروه ما گروه بزرگی است و طراحان و دستیاران بسیار زیادی دارد. می توانم به جد این جمله را بگویم که تا این لحظه تئاتر من هیچ اختلالی در روند برگزاری جشنواره به وجود نیاورده است.

● سیاست های امسال شورای سیاست گذاری جشنواره چه بود؟ نسبت به پارسال تغییراتی هم داشت؟ شیوه نامه ای که مرکز هنرهای نمایشی در اختیار ما قرار داده همان شیوه نامه سال های گذشته است و تغییر چشمگیری نداشته است. تنها تغییر امسال اضافه شدن بخش جشنواره تئاتر خیابانی است که می تواند اتفاق بسیار جذابی برای هنرمندان تئاتر خیابانی باشد. همان طور که می دانید حضور نمایش های خیابانی در

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

تئاتر و سینمای مشهد می گویند. این باتوق

بویوند، جدول اجراها مقداری تغییر کرد، اما در نهایت جشنواره به خوبی برگزار شد و استقبال هم خوب بود. تئاتر شهرستان پای کار تئاتر استان ایستاد و سالن ها پر از تماشاگر بود. این را من نمی گویم، در ویدئوها و عکس هایی که در طول برگزاری جشنواره منتشر شد، کاملاً مشهود است. پس نمی توانیم بگوییم بی نظمی، باید بگوییم افرادی که به دنبال ایستادن در مقابل بچه های تئاتر هستند، فضایی زشت غیرفرهنگی را برای اهالی تئاتر رقم زدند و با بداخلاقی خواستند نگذارند جشنواره سی و دوم برگزار شود که به لطف خداوند و همراهی هنرمندان این اتفاق رقم نخورد و ما توانستیم این جشنواره را به خوبی برگزار کنیم.

● کیفیت آثار امسال چطور است. چقدر امیدوارید که آثار

ارسالی در جشنواره فجر مقام بیاورند؟ بگذارید اینجا نکته ای را درباره کیفیت آثار باز کنم. بر این نظرم که ما داریم یک تغییر بسیار بزرگ را در عرصه تئاتر خراسان رضوی مشاهده می کنیم. در زمانه وفصلی قرار گرفته ایم که بسیاری از جوان ها دارند به بدنه تئاتر حرفه ای مشهد وارد می شوند. بسیاری از پیشکسوتان و عزیزانی که سال های سال سابقه حضور در جشنواره استانی را داشته اند، ترجیح داده اند آثارشان را به صورت مستقیم برای جشنواره فجر در تهران بفرستند و شرایطی را به وجود بیاورند که جوان ترها فرصت دیده شدن داشته باشند. ما در دوره ای هستیم که آثار جوان ها باید به بدنه تئاتر وارد و در جشنواره استانی دیده و کارهایشان قضاوت شود تا رشد کنند، بنابراین نمی توانیم بگوییم آیا می توانیم امسال در جشنواره فجر جایزه بیاوریم یا نه. یا مقامی درخور نام خراسان رضوی داشته باشیم یا نه. ما داریم پوست اندازی می کنیم، داریم یک نسل جدید و هوایی تازه را در تئاتر خراسان رضوی مشاهده می کنیم که برای رشد نیازمند فضایی پر از آراش و همراهی است.

● سهمیه خراسان برای شرکت در جشنواره تئاتر فجر مانند سال ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار طبق شیوه نامه جشنواره های تئاتر استانی، اگر آثار ما در استان بالای دوازده اثر باشد، به صورت خودکار سه سهمیه برای جشنواره فجر خواهیم داشت. پارسال باوجود همه مشکلاتی که داشتیم، توانستیم سه گروه را به جشنواره منطقه ای بفرستیم، در صورتی که فقط دو سهمیه داشتیم که این لطف دوستان مرکز هنرهای نمایشی به تئاتر خراسان بود.

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

وجود داشت و بسیاری از هنرمندان بزرگ از تهران به مشهد دعوت می شدند و جلسات نقد فیلم نیز در همان دوره می ها برگزار می شد. اما کم کم آن شور هنری برای برگزاری چنین جلساتی از بین رفت و هدف ما این است که با سامان دهی جمع هنرمندان دوباره همان فضای دهه ۷۰ در مشهد تجربه کنیم. کامل ادامه می دهد: این روزها همه ما مشغله های زیادی داریم و به همین دلیل بسیاری از هنرمندان پراکنده

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

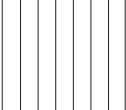
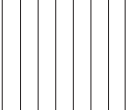
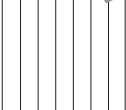
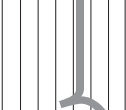
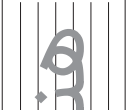
● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

۲۳ شنبه
۱ آبان ۱۳۹۷
۷ روزهائش ۱۳۴۵
شماره ۴۰۴۴

۱۵

نگارستان

برگزاری نمایشگاه نقاشی «سرآغاز» در مشهد

نمایشگاه آثار نقاشی «سرآغاز» عصر شنبه، ۲۹ مهرماه، در نگارخانه فردوسی جهاد دانشگاهی مشهد آغاز به کار کرد و تا دوشنبه، ۳۱ آبان ماه ادامه دارد. این نمایشگاه توسط دانشجویان دانشگاه «فردوس» و زیر نظر علیرضا اکبرزاده، مدرس

نقاشی، در حال برگزاری است و علاقه مندان می توانند از ساعت ۱۰ تا ۱۳ و از ساعت ۱۷ تا ۲۰ آثار آن بازدید کنند. در این نمایشگاه آثار الهه بیگی، بهار ترشیزی، دنیا توحیدی مقدم، پرهام سرگزاتی، سهیل سلیمان، هما صابری، فاطمه نعمتی، پریسا نازی، فاطمه موسوی، مه دخت مسگران، هما قادری و سعید صیامی به نمایش گذاشته شده است.

برگزاری نمایشگاه عکس «ی مکت» در رادین

نمایشگاه عکسی با عنوان «ی مکت» تا سوم آبان ماه از ساعت ۱۷ تا ۲۱ در نگارخانه رادین برپاست. در این نمایشگاه آثار غزل حکیمیان، امیر محمدیان، کیمیا خوش اندام، هدیه مسددزاده، علی

رضایی، مهدیه رجب پور، عطرین علیرزاده، مهدیه بهنامی فر، امیررضا هدایتی، فاطمه قنبری نوآباد، کلیکا بیدخت و سمیه رستم نژاد به نمایش گذاشته شده است.

چارسوق
هنر

آغاز فصل دوم «پدر گوار دیولا» در تماشاخونه

اولین قسمت از فصل دوم سریال «پدر گوار دیولا» پنجشنبه، ۴ آبان ماه، ساعت ۸ صبح به صورت اختصاصی و رایگان از پلتفرم «تماشاخونه» پخش خواهد شد. به گزارش صبا، فصل دوم سریال «پدر گوار دیولا» به کارگردانی سعید نعمتا...

و تهیه کنندگی محسن حیدری ۱۰ قسمت به صورت اختصاصی و رایگان از پلتفرم «تماشاخونه» پخش خواهد شد. در قسمت اول از فصل دوم این سریال، اتفاقات عجیبی رخ می دهد که دست مایه فصل دوم شده است.

اکران «آهو» و «جنگل پرتقال» در سینماها

فیلم سینمایی «آهو» به کارگردانی هوشنگ گلمکانی و «جنگل پرتقال به کارگردانی آرمان خونسارپازان از چهارشنبه روی پرده می رود. به گزارش مهر، بیست و پنجمین جلسه شورای صنفی نمایش در روز گذشته در سازمان سینمایی تشکیل شد، بعد از بررسی درخواست ها و موارد مطرح شده، اکران این ۲ فیلم در سینماهای کشور را تصویب کرد.

«آخرین تولد» در هند

فیلم «آخرین تولد» به تهیه کنندگی و کارگردانی نوید محمودی به بخش سینمای جهان پنجاه و چهارمین دوره جشنواره «گواهی هند راه پیدا کرد. این جشنواره بین المللی از معتبرترین جشنواره های جهان است که امسال از ۲۰ تا

۲۸ نوامبر (۱۳ تا ۲۱ آذر)، در شهر ساحلی گوا برگزار می شود. «آخرین تولد» روایتی است از عشق ثریا و فهیم، عشقی که سایه جنگ بر سرش آوار شده است، غزلی است عاشقانه در دل بحران. در فیلم «آخرین تولد، الناز شاکردوست، پدram شریفی، شیدا خلیق و رضا بهبودی به ایفای نقش می پردازند.

موافقت با ساخت ۷ فیلم سینمایی

اعضای شورا های پروانه ساخت آثار سینمایی در جلسه اخیر با هفت فیلم نامه سینمایی موافقت کردند. به گزارش ایرنا، فیلم نامه های سینمایی «درخت بن سای» به کارگردانی علی بهرامدر، «ممنوع الخروج» سیدجلال دهقانی

اشکدوبی، «آبی روشن» به کارگردانی قاسم لطفی خواجه پاشا، «نودویک» به کارگردانی علی تقعی، «باغ کیانوش» به کارگردانی رضا کشاورز حداد، «در میان قاب های ناتمام» به کارگردانی کیوان علی محمدی و «رسول رعنا» به کارگردانی حسن نجفی عنصردی موافقت شورای پروانه ساخت سازمان سینمایی را اخذ کردند.

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

● باتوجه به کیفیت بهتر آثار خراسان رضوی نسبت به دیگر استان ها که در نتیجه آن داوران خیلی سخت می توانند آثار خراسان رضوی را انتخاب کنند، فکر نمی کنید با رایزنی جای افزایش سهمیه خراسان وجود داشته باشد؟ بله، من هم معتقدم که به خراسان رضوی نمی توان مانند سایر استان ها نگاه کرد. ما ۳۶۵ روز اجرای عمومی داریم. تئاتر بسیار پویایی داریم که آن دانش آموخته های بسیار خوبی در رشته های مختلف هنرهای نمایشی فعالیت دارند و هرسال به جمع آن ها اضافه می شود. دانشکده های خوبی در رشته های ادبیات نمایشی و آموزش بازیگری داریم. این نشان دهنده این است که شهر مشهد به شدت پویا

